

## Sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško

**28. aprila 1997 je bil podpisan sporazum med Slovenijo in Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju. To je eden od prepotrebnih sporazumov, ki bo nekoliko izboljšal življenjske razmere ter omogočil lažje prehajanje mejne črte za prebivalstvo, ki živi na obmejnem območju s te in one strani meje.**

ločiti, bo obstajala turistična dovolilnica. Ta bo namenjena tudi za prebivalstvo, ki nima stalnega prebivališča na obmejnem območju. Tako bo dana možnost za planinarjenje, gibanje na peš poteh, kolesarskih stezah, peš poteh ob mejnih vodotokih ter na obmejnem območju pri morju. Tudi za turiste - lovce sporazum opredeljuje določene ugodnosti glede prenosa lovskega orožja na sosednje obmejno območje.

Ljudje, ki imajo stalno prebivališče na obmejnem območju na eni strani meje, so pa lastniki, najemniki ali uživalci nepremičnin na drugi strani mejne črte (dvolastniki), imajo pravico do posebnega, takoimenovanega kmetijskega vložka v obmejni prepustnici. To velja tudi za njihove družinske člane in njihovo delovno silo, kot tudi za imetnike čred in njihove pastirje ter lastnike čebel, ki jih ženejo na pašo na sosednje obmejno območje. Pravica do kmetijskega vložka v obmejni prepustnici velja tudi za osebe, ki imajo služnostno pravico izkoriščanja gozdov in vode na sosednjem ob-

mejnem območju ter za gozdarje in oglarje, ki delajo na sosednjem obmejnem območju.

Kmetijski vložek v obmejni prepustnici daje imetniku pravico, da prestopa mejo na malo-obmejnih prehodih ter na drugih mestih meje, ki so vpisane v kmetijski vložek. Istočasno imetniku kmetijskega vložka v obmejni prepustnici daje pravico, da biva na vpisanih posestih ali vpisanih občinah na sosednjem obmejnem območju. Tudi v tem primeru otroci do 15. leta starosti prestopajo mejo z enim izmed staršev oziroma skrbnikom, v katerega dokumentu so vpisani. V primerih, ko mejna črta deli posest, smejo lastniki oziroma uživalci posesti in njihovi družinski člani ter njihova delovna sila prestopati mejo na vsakem mestu njihove posesti, vendar pa se ne smejo gibati v notranjost obmejnega območja. Zgoraj navedeni upravičenci smejo prevažati kmetijske in gozdarske stroje, kmetijske pridelke in gozdne sortimente, živalske proizvode, živino, potrebno krmo, gnojila, semena, sadike, zaščitna sredstva in drugo z enega na drugo obmejno

območje brez plačila carine in brez uvoznih dovoljenj. Posebno je opredeljena živina, ki se žene na pašo na drugo obmejno območje, kot tudi delovna živina. Prepovedano pa je pripuščanje živine z enega obmejnega območja k živini na drugem obmejnem območju.

Določeno je tudi prestopanje meje zunaj uradno odprtih mejnih prehodov, kar pride v poštev predvsem ob nesrečah, naravnih katastrofah in požarih za sanitarno osebje, gasilce in druge reševalne ekipe, ki lahko prestopijo mejo kjerkoli brez dokumentov, če javijo svoj prestop pristojnemu mejnemu organu takoj ko je možno.

Carinske olajšave imajo lastniki obmejnih prepustnic, in sicer tako, da lahko enkrat na dan prinesejo blago za osebno uporabo in za svoje gospodinjstvo brez plačila carine v skladu z notranjimi predpisi države Slovenije. Imetniki kmetijskega vložka lahko iz obmejnega območja, kjer imajo posest, na obmejno območje, kjer imajo stalno prebivališče, preneso kmetijske pridelke, les, proizvode žival-

skega izvora brez dovoljenj in carine. Podobno velja za prenos cvetja in cvetličnih aranžmajev za lastne potrebe, kot tudi za zdravila v običajnih količinah.

Glede gospodarskega sodelovanja sporazum opredeljuje, da lahko gospodarski subjekti s sedeži na obmejnem območju, neposredno sodelujejo z gospodarskimi subjekti na sosednjem obmejnem območju.

Na ekološkem področju v obmejnem območju državi pogodbenici obveščata ena drugo o načrtovanih posegih, sodelujeta pri reševanju onesnaženja okolja ter se zavezuje za nemoteno oskrbo s pitno vodo, z elektriko, s plinom ter telekomunikacijskimi storitvami v vseh primerih, ko ena od pogodbenic nudi te storitve drugi.

V obmejnem območju bosta pogodbenici vzajemno omogočali tudi vzdrževanje infrastrukture.

Izvajanje tega sporazuma, ki prinaša določene novitete v pogojih bolj normalnega življenja in funkcioniranja obmejnega prebivalstva, bo spremljala in vsebinsko dopolnjevala stalna mešana komisija. Sporazum, ki je sedaj še v obeh vladah, bo stopil v veljavo in življenje takrat, ko ga bosta potrdila Državni zbor Republike Slovenije in Sabor Republike Hrvaške.

Vladimir Čeligoj

### PONUDBA SKB banke

## Karanta - nova domača plačilno-kreditna kartica

**Plačilno-kreditne kartice postajajo iz dneva v dan v sodobnem dinamičnem svetu vse bolj potrebne in zaželeno. Moderni potrošniki si želijo plačevati hitro in učinkovito. Prav to vam SKB banka omogoča z novo domačo plačilno-kreditno kartico Karanta.**

Prednost nove **plačilno-kreditne kartice Karanta** je široka mreža plačilnih mest v Sloveniji. S kartico lahko imetnik plačuje na vseh prodajnih mestih z oznako Karanta. Trenutno je teh okoli 12.000, z intenzivno akcijo pa bomo njihovo število še močno povečali, tako da bo Karanta postala najmočnejša vseslovenska bančna kartica.

Nova plačilno-kreditna kartica Karanta, ki jo je izdala SKB banka skupaj z Novo LB in nekaterimi drugimi bankami, vam nudi odloženo plačilo ter varno in enostavno plačevanje.

Karanta je namenjena imetnikom tekočih računov, ki imajo redni mesečni priliv in nimajo nedovoljenih prekoračitev za plačevanje blaga in storitev. Zanj velja načelo "Kupim sedaj, plačam kasneje". To pomeni, da se imetnik kartice odloči za poravnavo stroškov enkrat mesečno na dan, ki si ga sam izbere (8., 18. ali 28. dan v mesecu).

Karanta je plačilno-kreditna kartica za brezgotovinsko poslovanje, z njo ni mogoče dvigovati gotovino na bančnih okencih in bankomatih. Glede na boniteto imetnika matična enota banke določi mesečni limit porabe, v okviru katerega lahko imetnik uporablja kartico.

Za vse dodatne informacije o prvi domači plačilno-kreditni kartici Karanta se lahko obrnete na Ekspozituro Ilirska Bistrica ali na Zeleni telefon 080 15 15.

**Ekspozitura Ilirska Bistrica**  
Gregorčičeva 2  
Tel.: 42 289  
Faks: 42 370

Za Danes. In za Jutri.

**SKB BANKA D.D.**



## V Lesonitu uveden stečajni postopek

V soboto, 10. maja, je bilo konec ugibanj o prihodnosti največjega, 520-članskega podjetja v ilirskobistriški občini, saj je minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja z Bistričanom dr. Borisom Šuštarjem, državnim sekretarjem za industrijo, in svetovalcem Borutom Grčarjem na nekajurnem delovnem sestanku, ki so se ga udeležili predstavniki Lesonitovega vodstva, člani občinskega sveta in občinska uprava samo še potrdil tisto, kar so bolj ali manj vsi pričakovali: Lesonit gre v stečaj, ki naj bi se v kratkem roku preusmeril v prisilno poravnavo.

Metod Dragonja se je v poldrugem mesecu temeljito seznanil z vzroki za težave Lesonita, ki je minulo poslovno leto zaključil s 324 milijoni tolarjev izgube: menil je, da bi moral Lesonit že pred leti racionalizirati proizvodne programe zaradi izgube nekdanjega jugoslovanskega tržišča in ohraniti zdrave dele podjetja, kar bi v praksi pomenilo

zmanjšanje števila zaposlenih, a tega ni storil. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti predvideva, da bo v Lesonitu zaposlenih nekaj več kot 300 delavcev, v sodelovanju z ministrstvom za delo in Republiškim zavodom za zaposlovanje pa bo, tudi z ustanovitvijo invalidskega podjetja, poskrbelo za ostale delavce, med katerimi je 78 delovnih invalidov. Metod Dragonja je poleg poroštev za najem kreditov obljubil tudi denarno pomoč države in večkrat poudaril, da bo v procesu reševanja Lesonita najpomembnejši stečajni upravitelj. 19. maja je Okrožno sodišče v Kopru objavilo uvedbo stečaja v Lesonitu, za stečajnega upravitelja pa je imenovalo Franca Lipolta, ki je bil od 1. januarja 1988 do 3. marca 1992 že njegov direktor. Več na 2. strani.

Na sliki: Delovni sestanek v Ilirski Bistrici. V izrezu z leve: župan Stanislav Prosen, Metod Dragonja in dr. Boris Šuštar. (Foto: M. Maraz)

## GOSPODARSTVO

## Septembra bo v Lesonitu zaposlenih 320 delavcev

Član ilirskobistriškega občinskega sveta Franc Lipolt je eden izmed najboljših poznavalcev razmer v največjem ilirskobistriškem podjetju in je bil že pred imenovanjem za stečajnega upravitelja večkrat povabljen, naj se vključi v reševanje Lesonita, vendar temu sprva ni bil naklonjen. V začetku maja pa so ga iz Lesonita tudi uradno zaposlili, da bi v primeru stečaja podjetja prevzel funkcijo stečajnega upravitelja. Že takrat je dejal, da je pripravljen sodelovati samo v primeru, če bo dobil podporo banke, ministrstev in vseh, ki lahko kakorkoli pomagajo. Čeprav ni bil edini kandidat (Lesonitov nadzorni svet je koprskemu sodišču za stečajnega upravitelja predlagal prokurista Stojana Grilja), ga je v začetku maja najprej podprl občinski svet, pozneje pa še okoli 400 zaposlenih.

Ko je Metod Dragonja na delovnem sestanku v Ilirski Bistrici pojasnjeval odločitev za stečaj Lesonita, je zatrdil, da nihče ni imel v mislih likvidacije podjetja, ampak stečaj, ki naj bi se v kratkem roku preusmeril v prisilno poravnavo, s katero je povezana ohranitev nekaj več kot 300 delovnih mest.

Že nekaj dni po uvedbi stečajnega postopka je v Lesonitu stekla proizvodnja vlaknenih plošč in kaširanih izdelkov, saj je ministrstvo za gospodarske dejavnosti prispevalo celo več sredstev kot je obljubilo (150 milijonov tolarjev), na podlagi njegovega jamstva pa je Lesonit od Banke Koper prejel tudi nekaj manj kot 50 milijonov tolarjev strogo namenskega posojila, ki ga bo uporabil samo za plačilo surovin, električne energije in mazuta.

Konec maja je v vlaknenki, kaširnici in na žagi skupaj s spremljajočimi službami delalo 224 delavcev. Franc Lipolt predvideva, da se bo število zaposlenih, ki bodo proizvajali vlaknene plošče, kaširane izdelke, luščene furnir in žagan les po reorganizaciji Lesonita najkasneje v začetku septembra (če bo podjetje ostalo tako kot je, saj se pogovori z Gozdnim gospodarstvom



Franc Lipolt

Postojna, ki se zanima za nakup furnirnice in žage še niso končali), povečalo na 320.

Franc Lipolt se tudi na tem mestu zahvaljuje ministru za gospodarske dejavnosti Metodu Dragonji in dr. Borisu Šuštarju, državnemu sekretarju za industrijo, ki mu je ponovno zagotovil, da se bo pri reševanju Lesonita angažiral v največji možni meri.

## AKTUALNO

## Županovi dvomi

Občinski svet je 14. maja z dvotretjinsko večino glasov spremenil tretji odstavek 33. člena statuta, ki se sedaj glasi: Župan opravlja svojo funkcijo profesionalno. Če bo Stanislav Prosen zavrnil poklicno opravljanje funkcije, bo treba izvoliti novega župana.

Skupnina 17 svetnikov je že septembra lani predlagala spremembo tretjega odstavka 33. člena statuta. V predlogu so zapisali, da je omejen član, ki dopušča, da župan opravlja svoje delo praviloma poklicno, v nasprotju s potrebami občine, kar potrjujejo tudi "številne ne-realizirane naloge v času volonterskega županskega dela v tem mandatu". Na drugi strani je župan Stanislav Prosen tudi sam predlagal statutarnopravni komisiji, naj se s spremembo omenjenega člena določi poklicno opravljanje županovanja, saj je spoznal, "da je tak način edino pravilen in možen z ozirom na velikost občine in obseg dela."

Zaradi zastoja pri delu statutarnopravne komisije (dolgo ni imela predsednika), ki je zavzela stališče, "naj župan opravlja svojo funkcijo praviloma poklicno, le izjemoma pa nepoklicno", je občinski svet o spremembi statuta glasoval šele maja. Odločitev je sprejel v odsotnosti župana, ki meni, da postopek ni bil pravilno izveden in da je v neskladju z 92. členom statuta, ki določa, da se najpomembnejši akti občine sprejemajo v dveh obravnavah. Priprčan je, da bi moral občinski svet najprej obravnavati predlog za spremembo statuta kot osnutek in ga šele nato sprejeti kot predlog. Šele na podlagi objave predloga v uradnem glasilu bi se odločil, ali bo funkcijo opravljal poklicno ali ne. Po njegovem bi moral občinski svet vse spremembe statuta obravnavati na osnovi poslovnika. Tega pa še vedno nima, zato je vprašljiva zakonitost vseh njegovih odločitev.

## AKTUALNO

## Kritično stanje v komunalno stanovanjskem podjetju

Komunalno stanovanjsko podjetje Ilirska Bistrica dobavlja kvalitetno pitno vodo obmejni predelom na hrvaški strani že več kot tri desetletja. Po osamosvojitvi Slovenije in Hrvaške komunalno stanovanjsko podjetje leta 1992 podpisalo novo pogodbo s podjetjem Komunalno iz Opatije, ki skrbi za distribucijo vode na področju treh občin (Matulji, Klana in Opatija). Obe pogodbeni stranki sta zgljedno sodelovali, težave pa so se začele lani, ko je opatijsko podjetje začelo zamujati s poravnavo svojih obveznosti. Na opozorila, da bo neplačevanje vodo močno otežilo normalno poslovanje komunalno stanovanjskega podjetja, do srede maja, ko dolg narasel že na 21 milijonov tolarjev, s hrvaške strani ni bilo nobenega odgovora.

Ilirskobistriški občinski svet je na drugem nadaljevanju 29. seje (sreda, 14. maja) obravnaval tudi ta problem. Večina svetnikov je izrazila prepričanje, da neporavnavanje obveznosti ne bi smelo vplivati na dosedanje uspešno sodelovanje na različnih področjih in da zaprtje ventilov ni rešitev, saj je oskrba s pitno vodo opredeljena v meddržavnem sporazumu. Sklenili so, da se mora posebna delegacija v najkrajšem možnem času dogovoriti s predstavniki občin Klana, Matulji in Opatija o rokih za poravnavo starih dolgov in o možnostih za redno plačevanje vode v prihodnosti.

Obe strani sta se srečali v četrtek, 29. maja. Sestanka so se udeležili Edo Lenarčič, direktor komunalno stanovanjskega podjetja, župan Stanislav Prosen in člani občinske uprave, Aleksander Ternovec, predsednik komisije za mednarodne odnose, predstavniki podjetja Komunalac ter občin Opatija in Matulji. Ugotovili so, da je Komunalac poravnal svoje obveznosti za lansko leto, še vedno pa komunalno stanovanjskemu podjetju dolguje dobrih 19

milijonov tolarjev. Če k tej vsoti pristejemo 18 milijonov tolarjev neplačanih obveznosti Lesonita v stečaju, potem si ni težko predstavljati, kako kritično je stanje v tem ilirskobistriškem javnem podjetju. Edo Lenarčič je povedal, da bo 63 zaposlenih v primeru, če dolžnik ne bo poravnal svojih obveznosti oziroma podjetje ne bo dobilo premostitvenega kredita ostalo brez plač. Komunalno stanovanjsko podjetje plačuje samo še električno energijo in gorivo, ne pa prispevkov državi in občini. V Opatiji se sicer trudijo, a kaj, ko imajo tu sami množico dolžnikov.

Edina rešitev za komunalno stanovanjsko podjetje, ki zaradi nespremenjene cene vode že od leta 1991 ne more uestrežno vzdrževati vodovodnega sistema, je takojšnje plačilo obavljenih vodovodnih del, o tem pa na sestanku ni bilo izrečenega nič konkretnega. Podražitev vode mu ne bo kaj prida pomagala, saj mora opraviti več nujnih posegov na napravah in rezervirati določeno vsoto kot lastna sredstva, če se hoče prijaviti na državne razpise.

## PREVOZI OTROK

## Dražba šolskih kombijev

Občinski svet se je 26. aprila in 8. maja odločil o novem načinu organizacije šolskih prevozov, saj se pripravljajo zakonske spremembe v zvezi s pridobitvijo licenc. V delovnem gradivu so bile predlagane tri možnosti: solarje naj bi prevažalo le podjetje I & I, ohranilo sedanji način (šolski kombiji in podjetje I & I) ali oddaja vseh prevozov osnovnim šolam. Občinska uprava, s katero se je strinjal tudi odbor za družbene dejavnosti, se je zavzela za prvo, v začetku sicer dražjo, a celovito in dolgoročno možnost, ki je po dolgotrajni razpravi dobila podporo večine članov občinskega sveta. To pomeni, da bo koprsko podjetje I & I do prvega septembra letošnjega leta v celoti prevzelo organizacijo in izvedbo šolskih prevozov.

V razpravi je bilo seveda izrečenih veliko besed oziroma argumentov za in proti tako pomembni odločitvi. Po mnenju občinske uprave bo nova organizacija precej razbremenila šole, saj bi v primeru, če bi ostalo po starem, pogoje za pridobitev licenc izpolnjevale le OŠ A. Žnidaršiča, OŠ Podgora Kuteževo in OŠ R. Ukoviča Podgrad, odpadli pa bi vozniki ostalih šol, ki so upokojenci ali tužci. Zaposlitve za polovični delovni čas ne zanima nikogar, zato je bolje, da bo prevoze v celoti opravljal podjetje, ki ima usposobljene šoferje. Ker mora občina skrbeti tudi za javne prevoze, podjetje I & I pa namerava kupiti nekaj manjših avtobusov, primernih tudi za mestni in primestni promet, ki bodo lahko vozili v kraje, kamor običajni ne morejo, se bo izboljšal tudi sistem javnih prevozov, saj bodo šolske proge tudi redne. Koprskemu podjetju zato ne bo treba odpustiti šest ali sedem delavcev zaradi ukinitja nerentabilnih prog.

Odbor za družbene dejavnosti se je strinjal z občinsko upravo, hkrati pa je predlagal, naj šole obdržijo najboljše kombije, ki bi jih še naprej uporabljale za prevoz učencev na tekovanje, prireditve itd., čeprav je aktiv ravnatelj, ki so ga podprli sveti šol in staršev ter športna zveza Ilirska Bistrica, menil drugače: zavzel se je za to, naj šole, ki izpolnjujejo zakonske pogoje za organizacijo prevozov s šolskimi kombiji, to počnejo tudi v prihodnje. Po mnenju ravnateljev je tak način prevoza najbolj varen, zelo gibljev in najmanj stane, zato se z racionalizacijo javnih prevozov na račun šolskih otrok ne morejo strinjati. Z občinsko upravo se niso strinjali tudi nekateri svetniki, ki so izrazili bojazan, da bo podjetje I & I dobilo monopol in da bo začelo občini vsiljevati svoje pogoje.

Kakorkoli že, podjetje I & I bo moralo v skladu s sklepom občinskega sveta in na podlagi ponovnega javnega razpisa predložiti konkretno ponudbo, septembra zaposliti vse šoferje, ki imajo sklenjeno redno delovno razmerje v osnovnih šolah in opravljati prevoze za potrebe izvenšolskih dejavnosti v dosegljivem obsegu in cenah. Občina bo šolske kombije prodala, sredstva pa namenila za dopolnitev OŠ Podgora Kuteževo. Skupaj s podjetjem I & I bo ustanovila tudi posebno delovno skupino, ki bo preučila potrebe naselij po avto-busnih povezavah z občinskim središčem, okoli sto tisoč kilometrov letno.

## ZADNJA NOVICA

## Kdaj bo v Jelšanah manj gneče?

Vladimir Čeligoj je 29. maja Ministrstvu zunanje zadeve Republike Slovenije na redni seji državnega zbora postavil vprašanje, ki se nanaša na obmejni promet in sodelovanje med Slovenijo in Hrvaško.

"Z ozirom na bližajočo sezono bi mi sicer malooobmejni prehod na cestah smeri proti hrvaškemu morju, tako kot v primeru predvideni malooobmejni prehod na vokravine v ilirskobistriški občini za potrebe osebnega prometa proti Kvarnerskemu zalivu pomenil precejšnjo razbremenitev meddržavnih mejnih prehodov ter skrajševalo dobo za obmejno prebivalstvo in prehajanje meje.

Zanima me, kdaj bo navedeni sporazumi vlada poslala v parlamentarno proceduro obravnavo in potrditev državnemu zboru.

## PROMET

## Ilirska Bistrica se duši v prometu

Ilirskobistriška občina se že vrsto let srečuje z vse večjimi težavami, ki jih povzročajo naraščajoči promet. Poleg tega, da je z osrednjo Slovenijo povezana s slabimi cestami, se z neresljivimi problemi otepa zlasti občinsko središče. Če je zdaj stanje kolikor toliko normalno, bo v času poletnih počitnic zagotovo nevdržno. Država v bolj oddaljeni preteklosti ni obnavljala magistralnih in regionalnih cest na ilirskobistriškem, zato so posledice več kot očitne. Tej ugotovitvi se ni mogel izogniti tudi Žare Pregelj, državni sekretar v ministrstvu za promet in zveze, ki se je v torek, 13. maja, odzval vabilu občinske uprave, Občinskega odbora Slovenske ljudske stranke in poslanca v državnem zboru Vladimirja Čeligoja.

Udeleženci pogovora so državnega sekretarja, ki razmere na ilirskobistriškem pozna še iz časa, ko je bil predsednik parlamentarnega odbora za infrastrukturo in okolje, seznanili z najbolj perečimi problemi, ki bi jih bilo treba odpraviti na državnih cestah.

Ponovno so ga opozorili na dotrajano in za tovorni promet neprimerno regionalno cesto Ilirska Bistrica-Podgrad, ki jo je država po nekajletnem premoru začela obnavljati (na sliki), a je vprašanje, če bodo letos prišli v program najbolj kritični odseki. Tudi cesta proti Knežaku je potrebna obnove, verjetno pa bo ministrstvo zagotovilo denar le za asfaltiranje 600-metrskega odseka skozi Knežak. Občina si želi tudi asfalt na cesti med Zabičami in Novokračinami, kjer je v skladu s podpisanim med-

državnim sporazumom predviden maloobmejni prehod, ki bi v poletni sezoni vsaj delno odpravil zastoje na cesti od Ilirske Bistrice do mejnega prehoda v Jelšanah.

Ilirska Bistrica potrebuje obvoznico, a kaj, ko Slovenije, je dejal Žarko Pregelj, ne zanima gradnja avtocestnih povezav s Hrvaško na tem delu, hitre ceste od Postojne do državne meje, ki bi odpravila gnečo v občinskem središču pa tudi ne bo tako kmalu. Do takrat bi se marsikaj izboljšalo, če bi država postavila dva semaforja pri Matetu in gostilni Spetič, uredila tripasovnico od križišča pri Matetu do železniškega mostu pri Topolcu, direktor Petrola-Transporta Robert Muha pa je državnemu sekretarju omenil možnost gradnje večjega parkirišča za tovarnjake.



## NALOŽBE

## Prevelike želje

Po sprejetju proračuna in potem, ko so vse krajevne skupnosti oddale vloge za naložbe, se je občinska uprava sestala s predsedniki svetov krajevnih skupnosti. Proračunskega denarja za uresničitev vseh načrtov je premalo (17 milijonov tolarjev), zato je bil osnovni namen sestanka določitev prednostnih naložb, čeprav so marsikaj rekli tudi o novem načinu delitve sredstev (letos dobrih 12 milijonov tolarjev) za delovanje krajevnih skupnosti.

Vsi so se strinjali, da ni več primeren, saj je bila osnova za delitev star sistem, po katerem je posamezna krajevna skupnost dobila polovico denarja na podlagi števila prebivalcev, polovico pa glede na število članov zbora krajevnih skupnosti v občinski skupščini. Predsedniki svetov krajevnih skupnosti so podprli predlog občinske uprave, po katerem naj bi 55% sredstev za delovanje krajevnih skupnosti razdelili vsem enako, ne glede na velikost, 45% sredstev pa na podlagi števila prebivalcev, tako da bi najmanjša krajevna skupnost (Starod) dobila okoli 360 tisoč tolarjev, največja (Ilirska Bistrica) pa okoli 2,2 milijona tolarjev.

Občinska uprava je v razpisu za prijavo naložb zahtevala, da jih krajevne skupnosti ovrednotijo s konkretnimi vsotami. Kljub temu, da je na voljo le 17 milijonov, so jih krajevne skupnosti prijavile kar za dobrih 430 milijonov tolarjev. Ker se je izkazalo, da so pričakovanja neuresničljiva, je tajnik Ivan Barba naštel vse tiste naložbe, za katere je denar zagotovljen v drugih proračunskih postavkah (ureditev pokopališč in mrljiških vežic, avtobusnih postaj, javne razsvetljave, obnova objektov in mostov, sanacija divjih odlagališč, izgradnja vodovodov, reguliranje hudournikov itd.), krajevne skupnosti pa bi se morale omejiti predvsem na kanalizacijo ter popravilo vaških ulic in pločnikov.

Na koncu so prisotni dobili še vzorec statuta krajevnih skupnosti in dogovorili so se, da ga bodo sveti krajevnih skupnosti sprejeli do 15. junija, veljaven pa bo postal takrat, ko ga bo potrdil še občinski svet.

## PREJELI SMO

# Protest proti ukinitvi šolskih kombijev

Mentorji prometne vzgoje na osnovnih šolah v Občini Ilirska Bistrica že več kot 20 let delamo na področju prometne varnosti šolskih otrok. Poleg izvajanja kolesarskih izpitov in številnih prometnih tekmovanj je bila naša največja skrb varnost pešcev in kolesarjev. Statistični podatki za našo občino kažejo, da v vseh letih ni bilo hujskih prometnih nesreč, v katerih bi bili udeleženi šolarji. Lahko trdimo, da smo k temu prispevali svoj delež tudi mentorji prometne vzgoje. Z uvedbo šolskih kombijev se je varnost šolarjev še povečala, zato smo ob novici, da bo avtobusno podjetje I & I prevzelo skrb za prevažanje naših otrok, na šolah kar ostajali. S to odločitvijo se odločno ne strinjamo, saj so šolski kombiji omogočali:

- najbolj varen prihod v šolo in odhod domov;
- šolarji so varno izstopili in vstopili pred šolskimi ter domačimi vrati;
- preprečeno je bilo prečkanje glavnih prometnih cest;
- izognili so se hoji po cestah brez pločnikov;
- zaradi varnejšega prevoza s šolskimi kombiji so opustili nevarnejšo vožnjo s kolesi in kolesi z motorjem;
- pri čakanju na šolske kombije niso bili prepuščeni prometni cesti, saj so čakali šolske kombije na šolskem postajališču oziroma na šolskem dvorišču;
- otroci so se izognili tudi nesrečam zaradi slabih vremenskih razmer na cesti in slabe vidljivosti;
- zaradi varnosti so se starši malošolarjev in prvošolčkov odločali za prevoz s šolskimi kombiji, čeprav bi v šolo lahko prišli peš;
- šolski kombi je v oddaljen zaselek varno odpeljal tudi po enega otroka (Postrtvica);
- tudi v snežnih razmerah, ko ni bil možen dostop za druga vozila, je šolski kombi varno pripeljal otroke v šolo in nazaj. Poleg varnostnega vidika imajo šolski kombiji pomembno vlogo tudi pri izvedbi šolskega in obšolskega programa (prevoz na

enourne ekskurzije, celodnevne ekskurzije, veliko število tekmovanj - občinskih, regijskih, državnih, naravoslovne dneve, kulturne dneve; potrebe po prevozu za interesne dejavnosti, športne dneve, nastope pevskih zborov, obiske različnih krajev zaradi izdelave raziskovalnih nalog, dovoz učnih pripomočkov in potrebnega tehničnega materiala ...).

Šolski kombi nam je v vsakem trenutku na razpolago, saj za realizacijo vseh teh številnih nalog nimamo drugega prepotrebne službenega vozila.

Poleg vseh naštetih ugodnosti ima prevažanje s šolskimi kombiji tudi prednost z zdravstvenega vidika, saj učencem zjutraj ni potrebno zgodaj vstajati (spanje je pri otrocih nujna potreba). Tudi po končanem pouku lahko takoj odidejo domov. Čas odhoda učencev iz šole je povezan tudi z varstvom otrok do odhoda domov.

Mentorji prometne vzgoje se sprašujemo, zakaj se ravno na račun naših otrok "rešujejo" morebitni problemi podjetja I & I ravno v času, ko smo varnost šolarjev pripeljali na visok nivo. Šolski kombiji so bili uvedeni ravno zaradi varnejšega in cenejšega prevoza šolarjev. Upamo si trditi, da prevoz z avtobusnim podjetjem I & I ne bo niti varnejši niti cenejši tudi zaradi razpršenosti šolskega okolja.

Zelo radi bi izvedeli argumente, s katerimi so občinski svetniki izglasovali ukinitve šolskih kombijev.

Ali so občinski svetniki pomislili na to, da spadamo v demografsko ogroženo območje in da so otroci že zaradi tega prikrajšani za različne ekskurzije, obšolske dejavnosti ... v primerjavi z ostalimi občinami. S pomočjo šolskih kombijev smo te dejavnosti za šolarje lahko brezplačno izpeljali (npr. ekskurzija v Lesonit, Transport, tekmovanja, različni nastopi ...).

Mentorji prometne vzgoje:

OŠ A. Žnidaršiča II. Bistrica, OŠ D. Ketteja II. Bistrica, OŠ Jelšane, OŠ Kuteževo, OŠ Knežak, OŠ Pregarje, OŠ Podgrad

## Spominčice

Na gomilo tvojo rano Šopek pa na srce denem,  
Bom spominčic nasejal, Naj mi tvoj spomin mladí  
Ko jim cvetje bođe dano, Dótkler se s teboj ne sklenem,  
Cvetke v šopek bom nabral. Kjer ločitve v veke ní!

S. Gregorčič

## ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil dragi mož, oče, ded in praded

## Rajmund Tomšič

1919 † 1997

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti, mu podarili cvetje, sveče in bili v mislih z njim. Posebna zahvala Mešanemu pevskemu zboru 'Upokojenci' iz Ilirske Bistrice in pevsem sorodnikom z Rakitne.

Ilirska Bistrica, 1. maja 1997

Vsi njegovi

# Snežnik

Naslov uredništva:

Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović

Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović

Uredniški odbor: Dimitrij Bonano, Vojko Čeligoj, Zdravko Debevc,

Franc Gombač, Ivko Spetič (predsednik)

Urednik, novinar in lektor: Branko Zidarč

Urednik športne strani: Zdravko Debevc

Tehnični urednik: Raymond Fabjanič

Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica

Naklada: 1250 izvodov

## VIZITA 1997

# Sto tisoč papirnatih rož ...

Opis letošnje vizite bi lahko začeli z besedami, ki jih je izrekel ilirskobistriški župan Stanislav Prosen v soboto, 24. maja, ko je nagovoril okoli 130 nabornikov, rojenih leta 1979, in množico zbranih na osrednjem bistriskem trgu. Dejal je, da imamo letos tako vizito, kot smo si jo že dolgo želeli. Verjetno se je z njim strinjalo tudi kakih 1500 ali več zadovoljnih obiskovalcev zanimive in tradicionalne, močno etnografsko obarvane prireditve.

Posebnost vizite na Ilirskobistriškem je predvsem ta, za razliko od drugih krajev, kjer so jo morali v zadnjem času nanovo obuditi, da traja že dolgo v podobni, a vsako leto bolj organizirani obliki. Etnološko izročilo, njena osnovna vrednost, je ostalo povsem izvorno in neokrnjeno, tako, kot so ga predstavili na koncu prejšnjega stoletja. Res je, da mladi v devetdesetih letih dvajsetega stoletja živijo drugače, vendar se zavedajo vrednot, ki so jih nanje prenesli starši, sorodniki in prijatelji. O vsem tem priča tudi privlačna poteza Muzejskega krožka, ki je v vitrinah Knjižnice Makse Samsa že drugič razstavil fotografije nekdanjih nabornikov in muzikantov (na mnogih je Franc Jagodnik oziroma Čežo Orajtov), letos pa tudi dva stara

vojaška "kovčka za k vojakom", vse skupaj pod geslom *Ilirska Bistrica - mesto brez muzeja*.

Organizatorja letošnje vizite sta bila Turistično društvo in Zveza kulturnih organizacij Ilirska Bistrica (brez domačih gasilcev seveda ni šlo), ki sta prireditve ob podpori občine in Ministrstva za obrambo Republike Slovenije (v njegovem imenu je prisotne nagovoril državni sekretar Boris Žnidarič) izvedla podobno kot Pust 97 ali povedano drugače - odmevno tudi v širšem prostoru, saj je naše običaje marsikateri Slovenec in tudi prebivalec bližnjih krajev na Hrvaškem spoznal drugače, na bolj dostopen, všečen način.

Naborniki so letos pripravili osem vozov, in sicer iz Dolnjega Zemona, Brkinov (Pregarje,



Prelože, Čelje, Prem), Podgore (Zabiče, Kuteževo, Trpčane), Vrbovega-Vrbice, Velike Bukovice, Podgrada, Knežaka in Bača, na katerih so bile upodobljene slovenske zastave, različni grbi in simboli, golobi, sonce ... Posamezne skupine nabornikov so se, tako kot je že v navadi, druga za drugo predstavljale na odru, pele, opisovale napore pri krašenju vozov, ki so jih letos v večini primerov vlekli konji, in odgovarjale na vprašanja povezovalca Franca Gombača. Za svoj trud so vsi, razen Trnovcev in Bistričanov, ki so se udeležili vizite brez vozov, vendar organizirano, slednji tudi v starinskih oblekah, prejeli za nagrado pršut, njihovi furmani pa lepe majolike. K vesemu vzdušju sta prispevala še pevska skupina 'Vasovalec' iz Rečice in ansambel Malibu.

Organizatorja sta povabila k sodelovanju nekaj deklet in žena iz okoliških vasi, ki so radovednežem s spretnimi rokami prikazale potek izdelave papirnatih rož, in 13 članov Konjenskega društva Snežnik II. Bistrica, ki so se vizite udeležili prvič, na prireditvenem prostoru pa je bilo možno kupiti tudi priložnostne razglednice, domače spominke in opremo za konje.

# Življenje je odgovornost

## Življenjski krog Zavarovalnice Triglav

O zavarovanjih Življenjskega kroga Zavarovalnice Triglav smo že pisali, ker pa je povpraševanje po tovrstnih zavarovanjih izredno veliko, vam želimo ponovno predstaviti strnjeno ponudbo naših zavarovanj.

Dejstvo je, da je finančna prihodnost generacij, ki so danes v aktivni delovni dobi, negotova. Vsakdo bo moral sam poskrbeti za svojo prihodnost. Tako vam v Zavarovalnici Triglav nudimo bogato in kvalitetno ponudbo zavarovanj Življenjskega kroga.

Če se boste odločili za rentno zavarovanje, imate možnost vplačila premije v enkratnem znesku ali pa plačujete premijo v rednih mesečnih obrokih. V primeru smrti zavarovanca med plačevanjem premije, izplača zavarovalnica dogovorjeno zavarovalno vsoto upravičencu, ki ga je določil zavarovanec. Po izteku zavarovalnega obdobja začne zavarovanec dobivati mesečno rento vse do smrti.

S sklenitvijo življenjskega zavarovanja se zavarovanec obveže, da bo določeno časovno obdobje v rednih obrokih plačeval zavarovalno premijo. Po izteku zavarovalne dobe mu zavarovalnica izplača dogovorjeno zavarovalno vsoto. Možno je, da se hkrati zavarujeta dve osebi. Starša, ki sta zavarovana bodisi vzajemno bodisi vsak s svojo polico, sta pri tem deležna dodatne ugodnosti - zavarovalnica jima bo ob rojstvu otroka (po prvem letu zavarovanja) izplačala dodatnih 10% zavarovalne vsote življenjskega zavarovanja, s katerim je zavarovana mati.

Življenjskemu zavarovanju lahko dodate tudi nezgodno zavarovanje, pri čemer je zavarovanec upravičen do izplačila dogovorjene vsote v primeru nezgodne smrti, delne ali popolne invalidnosti terčasne delovne nesposobnosti.



Kot novost na slovenskem zavarovalnem trgu, vam ponujamo tudi življenjsko zavarovanje s kritjem kritičnih bolezni. Če zavarovanec v času trajanja zavarovanja zbolí za eno od bolezni iz seznama kritičnih bolezni, zavarovalnica izplača polovico zavarovalne vsote za doživetje. Po tem dogodku je zavarovanec še naprej zavarovan - za polovično vsoto, vendar je v tem primeru oproščen nadaljnje plačila premije.

Čedalje več ljudi se odloča za prostovoljno pokojninsko zavarovanje, kjer je možna skupinska (pogodbo sklene za svoje člane delodajala

lec) in individualna oblika. Zavarovanec ob sklenitvi zavarovanja, na podlagi svojih zahtev, želja in potreb določi obliko pokojninskega programa. Ob upokojitvi začne zavarovanec prejemati mesečno pokojnino do smrti. Možno je tudi izplačilo do 50% vrednosti fonda zavarovanca ob upokojitvi.

Najnovejša oblika zavarovanja iz Življenjskega kroga je štipendijsko zavarovanje, ki smo ga predstavili v prejšnji številki. Tovrstno zavarovanje je v časih, ko šolanje postaja vse dražje, posebej zanimivo. Starši in stari starši lahko svojim otrokom ali vnukom zagotovijo mesečno izplačevanje štipendije v času šolanja. Pomembno je, da zavarovalnica tudi v primeru smrti zavarovanca - plačnika premije, jamči izplačilo štipendije v dogovorjenem znesku. Štipendijsko zavarovanje je lepo darilo za tiste, ki jih imamo najraje.

V Življenjski krog Zavarovalnice Triglav sodi tudi zdravstveno zavarovanje na potovanjih v tujini. Zagotavlja vam kritje za nepredvidene bolezni ali nezgode, ki vas doletijo kjerkoli v tujini. Sklenitev te oblike zavarovanja omogoča uporabo storitvene mreže Mercur Assistance, ki je razporejena povsod po svetu. S tem zavarovanjem v tujini ob nesreči ne boste ostali sami.

Seveda je pomembno tudi dejstvo, da zavarovalnica s sredstvi, zbranimi na računu zavarovanca, ustvarja dobiček, ki je v zadnjih letih v celoti namenjen zavarovancem. Izplačilo tega dobička je lahko različno.

Posebne pomena pa je pri sklenitvi življenjskih zavarovanj, pri kako dobri in trdni zavarovalnici ste zavarovanje sklenili. Najbolje je izbrati močno in trdno zavarovalnico z dolgo tradicijo. Takšna Zavarovalnica Triglav gotovo je.



## NALOŽBE

## Nov prizidek bo junija sprejel prve oskrbovance

V petek, 16. maja, je Dom starejših občanov odprl nov objekt, pravzaprav prizidek k spodnji, skoraj šest let stari stavbi. V prizidku skupne površine 1.100 kvadratnih metrov, ki ga je po načrtih arhitekta Zdravka Leskovića v slabem letu dni zgradilo SGP Primorje Ajdovščina, je poleg spremljajočih prostorov še sedem dvoposteljnih in osem enoposteljnih sob, v katere se bo prve dni junija vselilo 22 oskrbovancev. V Domu starejših občanov, ki je popolnoma zaseden, živi 196 ljudi, na sprejem pa čaka kar 80 prosilcev.

Marija Šlenc Zver, direktorica ilirskobistriškega Doma starejših občanov, kombiniranega zavoda, ki ne skrbi samo za starejše, ampak tudi za mlajše osebe s telesnimi ali duševnimi motnjami (takih je 119), je na priložnostni svečanosti ob odprtju prizidka dejala, da so potrebe po institucionalni oskrbi starostnikov v eni izmed najstarejših slovenskih občin iz leta v leto večje, spreminjajo pa so tudi pričakovanja in potrebe nekaterih upokojencev, ki niso zadovoljni z doseženim stanovanjskim standardom in bi radi več zasebnosti, samostojnosti oziroma vsega tistega, kar izboljša kvaliteto življenja. Da bi ustregli njihovim željam, so se odločili za gradnjo prizidka, ki je po njenem velika pridobitev za dom, za ilirskobistriško občino in tudi za širše okolje.

Vodja investicije in pomočnik direktorice Marjan Blokar je dejal, da bo nova pridobi-

tev vsaj nekoliko skrajšala spisek čakajočih na sprejem in dvignila kakovost uslug ilirskobistriškega Doma starejših občanov, saj je prizidek povezan z matično hišo, hkrati pa je od nje tudi ločen. Pogledi na izgradnjo tovrstnih domov se spreminjajo: višji bivalni standard bo vse bolj "naravnano po meri človeka in ne zgolj po meri veljavnih normativov za takšne ustanove". Kljub temu je bila naložba vodena skrajno racionalno. Skupaj z ureditvijo okolice je ocenjena na 152 milijonov tolarjev, ki jih je v celoti pokrila Dom starejših občanov.

Objekt je pred številnimi povabljenici, predstavniki občine in izvajalci del uradno odprl Albin Knafelc, ki se bo prvi vselil v eno od petnajstih novih sob. V kulturnem programu je pod vodstvom Dimitrija Grlja nastopila pevska skupina Doma starejših občanov.



V prizidek ilirskobistriškega Doma starejših občanov se bo kmalu vselilo 22 novih stanovalcev. Nekateri si bodo sobe opremili po lastnih željah.

## KINO

## PROGRAM FILMOV V JUNIJU

**ANGLEŠKI PACIENT**, amer. barv., vojni; 11 nominacij, 9 Oskarjev 97 (najboljši film, režija, ženska stranska vloga - Juliette Binoche, kostimi, art režija, filmska montaža, fotografija, originalni scenarij, zvok); režija: Anthony Minghella; igrajo: Ralph Fiennes, Kristin Scott Thomas, Willem Defoe, Juliette Binoche; 5., 6. in 8. junija ob 20<sup>30</sup>.

**JEDIJEVA VRNITEV**, amer. barv., znanstvenofantastični; režija: Richard Marquand; igrajo: Mark Hamill, Harrison Ford, Carrie Fisher, Billy Dee Williams; 7. junija ob 19. uri in 21<sup>30</sup>.

**SLJAJ**, avstral. barv., drama; 7 nominacij (za najboljši film, za glavno moško vlogo, za stransko moško vlogo - Armin Mueller-Stahl, za režijo, za izvirni scenarij, za montažo, za glasbo), Oskar 97 za gl. moško vlogo (Geoffrey Rush); režija: Scott Hicks; igrajo: Geoffrey Rush, Armin Mueller-Stahl, John Gilgat; 12. junija ob 21<sup>30</sup>, 14. junija ob 19. uri, 15. junija ob 21<sup>30</sup>.

**OUTSIDER**, slov. barv.; nagrada občinstva za najboljši film Portorož 97; režija: Andrej Košak; igrajo: Davor Janjić, Zijah Sokolović, Nina Ivanič; 13. in 14. junija ob 21<sup>30</sup>.

**DANTEJEV VRH**, amer. barv., avanturistični; režija: Roger Donaldson; igrajo: Pierce Brosnan, Linda Hamilton, Jamie Renee Smith, Jeremy Foley; 19. in 20. junija ob 21<sup>30</sup>, 21. junija ob 19. uri, 22. junija ob 21<sup>30</sup>.

**EMMA**, amer. barv., komedija; 2 nominaciji, Oskar 97 za glasbo v muzikalu; režija: Douglas McGrath; igrajo: Gwyneth Paltrow, Toni Colette, Alan Cumming; 21. junija ob 21<sup>30</sup>, 22. junija ob 19. uri.

**NEVARNO TVEGANJE**, amer. barv., thriller; režija: Ringo Lam; igrajo: Jean-Claude Van Damme, Natasha Henstridge; 24. in 25. junija ob 19. uri.

**SLAČIPUNCE**, amer. barv., erotični; režija: Paul Verhoeven; igrajo: Elizabeth Berkley, Kyle MacLachlan, Gina Gershon; 24., 25., 28. in 29. junija ob 21<sup>30</sup>.

**ZA VSAKO CENO**, amer. barv., thriller; režija: Michael Apted; igrajo: Gene Hackman, Hugh Grant; 27. junija ob 21<sup>30</sup>, 28. junija ob 19. uri.

Informacije o filmih 24 ur na dan, tel. 81-569. Pridržujemo si pravico do spremembe programa!

NA  
VIDMU  
KINO

## MLADI ZA MLADE

## Vsak ima svojo svobodo, a žoga je boljša kot droga

"Veter v laseh - s športom proti drogi" je vseslovenska športnohumanitarna in preventivna akcija, ki jo Športna unija Slovenije s pomočjo lokalnih organizatorjev izvaja že drugo leto zapored. Letos je postala pravo gibanje, saj se mladi že od konca aprila udeležujejo prireditve v 22 slovenskih in dveh zamejskih mestih (Trst, Videm). Namen gibanja ni zgolj papirnat boj proti drogi, ampak predvsem spodbujanje mladih, da bi sodelovali v športnih, kulturnih ali zabavnih prireditvah in tako bolj kvalitetno preživljali svoj prosti čas. V Ilirski Bistrici se je prireditev začela prve dni aprila z likovnim in pisnim natečajem na temo "Veter v laseh", končala pa 17. maja s športnimi, kulturnimi in zabavnimi tekmovanji, ki so potekala v Športnem parku Nada Žagar, v Športni dvorani OŠ A. Žnidaršiča in na Placu. Poleg 370 učenk in učencev vseh ilirskobistriških osnovnih šol, ki so se vključili v akcijo s pisnimi ali likovnimi deli, je na zaključni prireditvi sodelovalo še 280 mladih.

Tekmovalke in tekmovalci različnih starostnih kategorij so se v skladu s športnimi pravili gibanja pomerili v košarki (trojke), odbojki in rolanju, zaradi velikega zanimanja pa še v malem nogometu. Osnovni cilji športnega dela tekmovanja seveda niso bili rezultati; pomembno je, da so se mladi seznanili, družili in spoznali dejavnosti oziroma programe nekaterih ilirskobistriških športnih kolektivov (karateisti, rokometišči, nogometišči, košarkarji, lokostrelci, smučarji, motoristi), ki so sodelovali na prireditvi. Dogajanje na igriščih sta spremljala tudi Iztok Rink iz Športne unije Slovenije, vodja gibanja "Veter v laseh - s športom proti drogi", in Podgrajec Goran Jagodnik, član slovenske košarkarske reprezentance, ki sta podelila priznanja in odličja najboljšim v športnem delu tekmovanja. Nagrade avtorjem literarnih (Maja Prosen, Lea Grbec, Lorena Iskra, Sanja Bekrić) in likovnih del (Alenka Pecman, Katarina Fatur, Jani Mahne in Miha Jenko) je izročil Marjan Pirih, predstavnik podjetja Suma iz Ilirske Bistrice.

Organizator Aleš Zidar je zadovoljen z odzivom mladih in odmevnostjo prireditve, čeprav

se zaveda, da je v ilirskobistriški občini premalo površin, ki bi bile namenjene predvsem za športno udejstvovanje mladih, in da bi bila potrebna širša akcija, če bi hoteli povečati njihovo število. Kljub začetnim težavam pa si je nabral dovolj izkušenj in skupaj s Športno unijo Slovenije že napoveduje ponovitev prireditve z boljšim zaključnim programom, v katerem bo več zabave in glasbe, saj pričakuje, da se bo gibanje "Veter v laseh - s športom proti drogi" razširilo tudi v druge evropske države, tako da bi ilirskobistriška prireditev lahko postala mednarodna.

Sklepno dejanje letošnje akcije bo 7. junija v Slovenskih Konjicah, kamor bo s pomočjo podjetja Plama-pur iz Podgrada odpotovalo tudi 50 najboljših iz ilirskobistriške občine.

Prireditve so omogočili Občina Ilirska Bistrica, Zavarovalnica Triglav, Grafična delavnica Bor, trgovina Veriga, SGP Primorje Ajdovščina in glasbena skupina Ventilčki band. Organizator se zahvaljuje vsem tistim, ki so pomagali pri izvedbi prireditve, še posebej Metki Vergan, Nadjji Baša, Borutu Volku in Klubu študentov Ilirska Bistrica, Joškotu Brgincu in Mariu Primcu.



Najbolj zanimivi so bili boji pod košem, saj so nastopale mešane ekipe.

## PO ŠESTDESETIH LETIH

## Gasilci znova pod bandero sv. Florjana

Vaščanom Dobropolja, Rečice in Zarečice bo letošnja nedelja, 4. maja, gotovo ostala v lepem spominu. Njihova majhna vaška cerkev sv. Florjana v Dobropolju, ozaljšana za patronov god, je bila prejemnica za vse, ki so se hoteli udeležiti cerkvene slovesnosti. Po skoraj šestdesetih letih so se prebivalcem teh vasi znova pridružili tudi bistriški gasilci, da bi družno počastili skupnega patrona sv. Florjana in tako obnovili vsaj sto let star običaj.

Bistriški gasilci so se, tako kot pred več desetletji, udeležili sv. maše. Vodil jo je kaplan Slavko Rebec, ki je po mašnem obredu v vzpodbudnem nagovoru pozdravil prihod gasilcev. Blagoslovil je gasilska vozila in prisotne gasilce, ki so slovensko zastavo in svoj gasilski prapor postavili ob obnovljeno bandero sv. Florjana.

Skupnega gasilskega in vaškega patrona je predstavila mladenka Katja Rutar, predsednik bistriških gasilcev Pavel Maurič pa je v nagovoru popisal star gasilski običaj z obiskom Dobropolja in cerkve sv. Florjana, ki je žal zamrl z začetkom 2. svetovne vojne. Obljubil je, da bodo bistriški gasilci ostali zvesti staremu običaju in da bodo že naslednje leto prišli s stari gasilskim praporom iz leta 1894, na katerem je slika sv. Florjana, ki pa ga morajo temeljito obnoviti. Prisotne je tudi spomnil na gasilsko društveno kroniko, v kateri je opisan velik požar v Dobropolju, ki je leta 1898 pretil celotni vasi in dramatično

reševanje imetja vaščanov, pri čemer so se izkazali prav bistriški gasilci. Strah pred ognjem je gotovo vodil prebivalce teh vasi, da so si izbrali



## Veter v laseh

Rada imam naravo, svežino, prostost, obuzujem skrivnosti, presenečenja.

Po burnem in napetem dopoldnevu nas je razredničarka razveselila z novico, da grem naslednji dan k morju. Super! Vse težave, ki mi jih je dopoldan naložil na pleča, so izginile. "Ful!"

Ko nas je avtobus peljal proti morju, nas je pozdravljalo vzhajajoče sonce in nas nežno pobožalo po razigranih obrazih. Žarki so se umivali v hladnem morju in rahel vetrič se je poigraval z valovi. Prava romantika! Najprej smo se ustavili v Izoli. Vonj po morju, vetru, ribah je bil tako drugačen od tistega, ki sem ga vajena, a prijeten. Tovašica nam je razlagala to in ono o značilnostih mesta, jaz pa sem z galebi odletela na odprto morje. Kako čudovit občutek! Iz sanj me je predramil sošolec Gregor: "Maja, našel sem špricalko. Vzel jo bom, se bomo polivali!" "Ne!" Sem zakričala. Ni razumel mojega obnašanja. Debelo me je gledal. "Ne dotikaj se tega! Mar ne veš, da je to igla za drogiranje?" Gregor jo je v trenutku izpustil, kot da je strupena. Verjetno mi še nikoli slišal za te stvari, ker je reagiral zelo smešno. "Ali je kaj tekočine v njej?" sem se strokovno lotila problema. "Ne, ne vem," je jecjal. "Oh, ti neroda," sem ga ozmerjala. "Tvoja bova pokazala tovarišici," sva se odločila. Razredničarka nam je o brizgalki in zasvojenosti povedala nekaj zgodob, ki so nas razžalostile. "Ne, mi že ne bomo posegali po teh omamah, smo skoraj vsi v en glas vzkliknili. Razmišljala sem. Kakšna sreča, da živim na vasi. Kar naprej nekaj počnem. Pomagam mami na vrtu, na njivi, kolesarim, igram košarko, sem tabornik ... Cela vas me je polna. In taki smo skoraj vsi vaški otroci. Poleti so nas polni 'jarki', jese ni osvajamo gozd in stikamo za kostanj, pozimi preskakamo in presučamo vse griče blizu in daleč vasi ... Joj, to je veselje! Ko je pust, se šemimo kar nekaj dni in je zares veselo. Koliko lepih stvari se dogaja na vasi! In kako lepo diši, ko pokosijo prvo travo, ko veter raznaša vonj cvetoče akacije ... Ne, za vse na svetu ne bi rada živela nikjer drugje kot tukaj živim. Dolgčas ne poznam. Vedno sem v akciji. Če gre kaj narobe, mi pomagajo sošolci, prijatelji in vse je dobro. Ko hočem biti sama, grem v naravo. To me pomirja. Kot tabornik znam o njej marsikaj in jo zelo spoštujem in čvnam.

Vesela sem, da živim v okolju, ki ima veter v laseh. Svežina, razgibanost, poskočnost ... so nam blizu. Upam, da bom uspela živeti v naravo dokler bom živa in da bom imela ob sebi vedno razumevalajoče ljudi.

Maja Prosen, 6. r., OŠ Podgora Kuteževov

Vojko Čeligo  
(Foto: J. Pegan)

## NOČNI SAMOGOVORI

# Ne čakaj pomladi, ne čakaj na (prvi) maj

Včasih, se pravi v tistih dobrih starih časih, se je maj pričel s prazniki, ki so navadno trajali najmanj dva dneva, tako kot karta za vlak. To so bili posebni dnevi, ko si je lahko delavski razred dal duška na protestnih zborovanjih proti kapitalizmu in njegovim pomagačem. Na večer pred praznikom so seveda zagoreli obvezni kresovi po vseh vzpetinah, ki so označevali meje, kjer je vladala diktatura proletariata, takorekoč osvobodeno ozemlje. Nič zato, če je taisti proletariatski praznik navalil v Trst in od svojih razrednih sovražnikov pokupil vse, kar se je dalo kupiti in potem to robo švercal čez mejo. Vsi so bili zadovoljni, tudi cariniki, ki so ugotavljali, da se vendarle premikamo - proti zahodu. Arbeit macht frei!

Ko enkrat prestopiš Rubikon, ne moreš več nazaj, ker reka časa navadno odplavi mostove in z njimi mejnike. Meje pa so sila spreminljive. Nekoč so borci in ostali veljaki na Rožniku tudi pekli vola pred prvim majem, danes pa samo še kurijo kres, in še to precej sramežljivo. Nekateri pravijo, da se niso borili za takšen svet, kakršnega imamo, saj se lompi mirno sprehajajo po cesti in te spotoma lahko še okradejo. Verjamem. Če novinarji odkrijejo in seveda pokažejo javnosti kakšno umazanijo, že nekateri rohnijo, da jih je treba (že) enkrat disciplinirati in se dogovoriti, kaj bi smeli pisati in kaj ne. Te metode so nam že poznane iz nedavne preteklosti, ko so morali vsi pisati in celo razmišljati po željah in potrebah oblastnikov. Resnica je pri tem samo lepota dodatek, del obveznega nakita, ki ga nosimo predvsem zaradi videza in vtisa, nima pa prave cene na vsakdanjem trgu, celo na prvi maj ne. Pa pustimo ta moreča razglabljanja. Človek se mora včasih tudi malo sprostiti. In ker že davno nisem bil v kinu, me je pač zamikalo iti tja, saj ni prepovedano. Naslov je obetalo zanimivo doživetje: klasično besedilo v verzih namreč, zgodbo o dveh nesrečnih ljubimcih iz Verone, prenešeno v sedanost.

Še sreča, da sem pred predstavo vrget eno kofe vase, sicer ne bi preživel. Ko sva z gospodično A. prišla pred dvorano, sva najprej pomislila, da sva pomotoma zašla v kakšen dekliški kolidž, saj so pred vrati čakala skoraj samo srednješolska dekleta. Manjkale so jim samo viktorijanske šolske uniforme z belimi ovratniki. V začetku predstave je ta mladež sicer pokazala nekaj navdušenja, a ji je kmalu splahnelo, ker ni niti malo izpolnjevalo pričakovanj iz reklamnih oglasov o filmu, ki naj bi bil celo nominiran za Oskarja. V glavnem smo gledali in videli veliko dirkanja z avtomobili in še več streljanja. Meni bi bolj pasalo mečevanje, ker je bolj tiho. Julija na koncu ni vedela, kaj početi s pištolo, zato je iskala strup. Kako je umrla, ne vem, ker sem že skoraj spal. Po predstavi nisem opazil nobene solze na dekliških obrazih in nobenega sočutja z nesrečno vrstnico ... Verjetno so že vsega vajene.

Takšno je pač življenje, čeprav je maj mesec mladosti in zaljubljanja, vendar mi je po tem filmu postalo jasno, da imajo danes vse stvari svojo ceno, ki je lahko zelo nizka, kljub temu da uporabljamo zanje velike besede. Zato ne čakajte pomladi tako nestrno in ne pričakujte preveč od praznikov, ker prinašajo samo neprijetnega mačka in čuden okus v ustih. Bodite veseli kar tako, brez posebnega namena in vzroka, pa vam bo vseeno lepo ...

Jože Stegu

*P. S.: Ker mi očitajo, da pozdravljam samo ženske, tokrat izrekam pohvalo našim vrtilim črpalkarjem Istrabenza, ki so postali bolj korajžni, saj ne tarnajo več zaradi konkurence. Zadnjič sta mi stregla kar dva enkrat, tako da se mi je skoraj milo strilo nad njuno ustežljivostjo. Torej fantje, mirno roko pri točenju in nasmeh zraven, pa bomo pogosto pri vas. Pa na kaso pazite, ker niso vsi kupci pošteni, čeprav se znajo smehljati! ...*

## Bogato je lepo

Kljub črnogledim napovedim, da se bo naše zrcalo razbilo, boste v njem še naprej lahko brali o obrazih potrebnih ličila, bolje rečeno plastičnih operacij, takih, kot so tiste Michaela Jacksona, ki se je iz črnega račka prelevil v prelepega belega laboda in je zdaj človeku bolj podobna njegova voščena lutka v muzeju kot on sam. Po svojih močeh jih bova še naprej prikazovala J. S. in D. B., mogoče pa še kdo.

Znani bistriški nouveau riche starejšega porekla je izjavil, da bom strašno trpel, če svojih literarnih ambicij ne bom mogel še naprej uveljavljati v tem časopisu in bo moj pisalni nagon grobo prekinjen s koncem izhajanja 'Snežnika'. Res je. Ob pisanju za tele cajtente doživim tri do štiri orgazme, odvisno od vsebine, ki jo obravnavam.

Sem dober človek. V meni tiči veliko latentnega altruizma. Svojo srečo rad podarim drugim, zato se bom žrtvoval za narodov blagor. Končal bom s pisanjem. Prav zgoraj omenjenemu izjavodajalcu bom prepustil svoj prostor in ob branju njegovih člankov nesebično delil radost z njim. Še pijačo mu bom plačal, kljub temu, da me bo tako prikrajšal za vzrok moje eksistence. Če mi bo usoda zaradi nepisanja namenila pogin, ga bom dočkal srečen ob misli, da sem opravil plemenito delo.

bistriškimi likovniki je završalo. Bojim se, da se bo incident ponovil. V našem mestu in njegovi okolici leži kar nekaj skulptur "figura morta" (slike nekaterih objavljamo brez dovoljenja lastnikov), ki so že dobile laskava priznanja in vabila iz slovite ustanove Museum of Modern Art (New York) ter Peggy Guggenheim Collection (Benetke). Ker so umetnine (eno bodo zlahka prepoznali prebivalci moje ulice, saj gre za formo morto v naturi vivi izza naše garaže) zelo podobne razbitim avtomobilom (oprostite moji vulgarnosti), jim preti nevarnost odstranitve prve stopnje. Zaradi novega odloka seveda. Apeliram na bistriško nesamoupravno samoupravo, naj bo previdna. Župan in svetniki bodo lahko transparentno dokazali, da niso vladarji, temveč služabniki ljudstva - po volji Boga in želji naroda - kot Franc Jožef, ki je bil cesar Avstro-Ogrske.

Katera slovenska podjetja so najuspešnejša? Banke, seveda! Svoje izdelke izvažajo z velikim uspehom. Tudi rezultati na notranjem trgu niso zanemarljivi. Bančni menedžerji in personalni kadri menažerijo velike dobičke. Ne kot glasbena šola, katere direktor hodi v šolo za menagement zato, ker namerava trgovati z glasbo, čeprav mu to v Bistrici ne bo ratalo. Nekaj uspeha bo imel pri prodaji instrumentov.

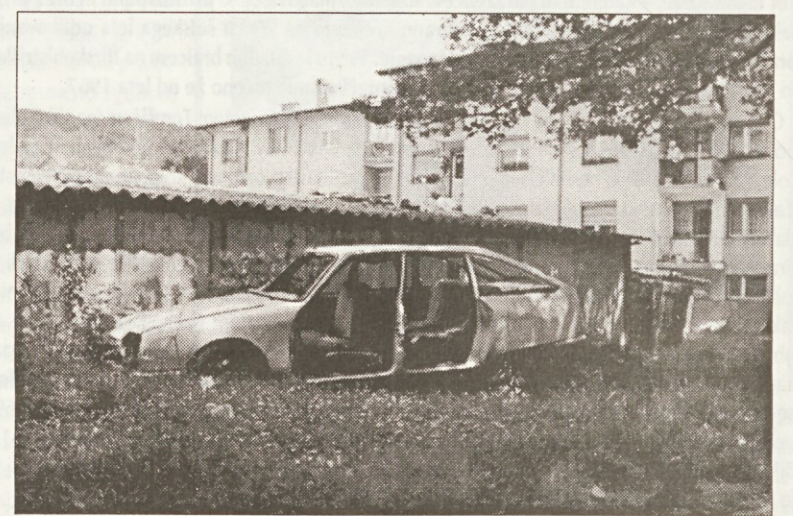
bil urnik od 9. do 11., popoldne zaprto, kar bi bilo za naše gospodarstvo še bolj zdravo.

Da bi poudarili svoj pomen, so stavbo okrasili z nekaj imenitnimi in okusnimi reklamnimi napisi v neokapitalističnem slogu. Osebo bom predlagal Coca-Coli, naj po podobni logiki postavi svojo reklamo 10 x 10 m na Premski grad. To bo naš najbolj svetel cilj, saj bi pomenilo začetek projekta BRKINILAND! Amerika zdaj.

Kakšna Amerika neki. EU in NATO, to je ta pravo! Sedim pred picerijo. Prisede turist, tujec. Pove, da je iz vasi Schtrudelsdorf, ki leži nedaleč od Dreeckensburga. Po poklicu je kmet in se kliče in piše Hansjürgen Schwarzwolkenkratzer. Še enkrat ponovi tiščokrat izgovorjeno resnico o naši gostoljubnosti, prijaznosti in lepoti. Vprašam ga, kaj misli o vstopu Slovenije v EU. Žalostno odvrne, da je njegova največja želja, da bi postala naša dežela članica tega prijateljskega društva. Besen je, ker se velik del naroda in vsi naši politiki temu upirajo. Govor tega turista me je zelo ganil, posebno takrat, ko je pleteničil o belem kruhu s poudarkom na drobtincah. Odločil sem se, da bom zbral toliko poguma, da bom vrlega nemškega kmeta predlagal za odlikovanje, ne zaradi njegove eurofilije, temveč zaradi zasluga za razvoj slovenskega turizma.



Pred dvema letoma so ob priliki dneva Zemlje izpred spomenika Nadi Žagar umaknili neko surrealistično skulpturo, misleč da gre za čisto navadno skalo, ki jo je takrat bogvekdok odvrget na nepravno mesto. Med



Tudi banka, ki kraljuje v eni od dveh najlepših stavb v Bistrici, kulturnima spomenikom takorekoč, dvema od redkih pozitivnih materialnih dobrin, ki jih je v našem mestecu zapustil fašizem in jih ni uničil komunizem, ni nobena izjema. Zunanji in notranji videz se ujemata, bogato in lepó, skoraj tako kot prenovljena lekarna, majhna in neskromna. Ker sem Dimitrij, kar pomeni sin Demetre, hodim tja po demetrin, zato poznam našo apoteko do obisti in lahko tako trditev zapišem mirne duše. Vrnimo se k bančništvu, poleg državne in nesamoupravne samouprave ter penzionizma najperspektivnejši veji našega gospodarstva. Če sem prav obveščen, so delovni prostori v psevdovenecijanskem slogu delani stavbi last banke. Kako so to postali, ne vem. Verjetno jih je dobila od občine kot darilo za zasluge za narod in zato, ker se je v najhujših trenutkih vedla kot dobra gospodarica. Med drugim pazijo, da prebivalstvo špara. Zato bančna okenca pričnejo z delom ob 8. uri in pol. Ljudje bi še manj trošili, če bi

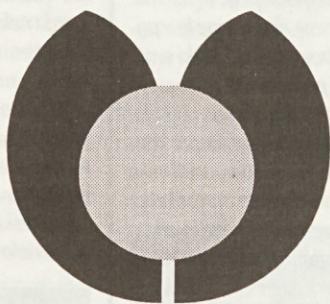
Presenečenje: iz NATO Headquarters for Eastern Europe Brussels sem prejel pismo, v katerem mene in druge državljane prosijo, naj vendarle pritismo na državno vodstvo, da popusti, saj je že skrajni čas, da Slovenija postane član te pomembne človekoljubne organizacije. V pismu so me opozorili, da je dr. Janez Drnovšek na njihove neštete prošnje in moledovanja prav nesramno odgovoril: dežela bo pristopila k paktu šele tedaj, ko se ji bo zdelo potrebno, v tem trenutku pa Nato še ni dovolj zrel zanj. Šušlja se, da je Solana pokleknil pred dr. Janezom Drnovškom in se dobrikal Port Arturju s konzervo Kitekat hrane. Nič ni zaleglo. Naš premier je ostal mrtav - hladan in nepopustljiv.

Dimitrij A. Bonano

AMANDMA: Senzacionalno! Enkratno! Ne zamudite prihodnje številke tega časopisa, v kateri bomo obravnavali vpliv zelenjavnih trgovin na dimenzije naših listnic s poudarkom na njihovih debelinah!!!

### NOTRANJSKA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA POSTOJNA p.o.

Vojkova 9  
6230 POSTOJNA  
tel.: 067/25-610



V svojih poslovalnicah v Postojni, Pivki, Ilirski Bistrici, Cerknici in Starem trgu nudimo **najboljše obrestne mere za tolarско vezavo in ugodna posojila.**

#### Tolarski vezani depoziti:

T+4% do T+7%.

#### Posojila:

- potrošniška za 1, 2 ali 3 leta: T+8% do T+10%;
- stanovanjska: T+7,5%;
- za kmetijske namene: T+9%;
- za nakup avtomobila: T+9,5%.

Za nevarčevalce se realna obrestna mera poveča za 1 odstotno točko.

V naših poslovalnicah lahko vplačate vse položnice z **najnižjo provizijo**, prav tako plačilo telefona, elektrike, RTV ... in opravite tudi vse menjalniške posle ali pa odprete ŽIRO ali TEKOČI RAČUN.

HRANILNICA Z VEČ KOT  
100-LETNO TRADICIJO ZADRUŽNEGA HRANILNIŠTVA.

## FILM

## TV film o Snežniku nagrajen z Zlatim metuljčkom Trenta

Med 27. aprilom in 3. majem 1997 je v Trentu (Italija) potekal 45. mednarodni festival gornjskih filmov. Številni in zahtevni publiku je bilo predstavljenih kar 96 tovrstnih filmov iz sedemnajstih držav, med njimi tudi tri iz Slovenije. Žirija je odločila, da prav televizijski film o našem Snežniku najbolje predstavlja gorsko pokrajino, podoba njenega okolja in njeno kulturno izročilo. Filmu so dodelili prestižno prvo nagrado - "Zlatega metuljčka Trenta" za leto 1997. Avtor filma, scenarist, pisec teksta in režiser Igor Likar je dal filmu naslov "Skrivnostna notranjost Bele gore" in za festival v Trentu pripravil še angleški prevod besedila.

Ker gre za izreden uspeh in priznanje tako filmu, kot lepota našega Snežnika in njegove planinske okolice, se spomnimo, da je bil posnet v letih 1993-1996 in sodi v niz filmov Televizije Slovenija pod skupnim naslovom "Razgledi slovenskih vrhov". Snemanje filma o Snežniku so podprla tudi nekatera domača podjetja, zato gre tudi njim zahvala, da smo dobili prvi in obenem tako uspešen film, s katerim lahko vsakomur predstavimo lepote Snežnika in domačega kraja.

Soustvarjalci filma so bili še direktor fotografije Janez Kališnik, strokovni svetovalec Jože Dobnik, avtor glasbe Aldo Kumar, interpret besedila gledališki igralec Polde Bibič, mojster zvoka Andrej Knaflič, montažerka Andreja Bolka idr. Pri snemanju filma se je poleg domačega planinskega društva z Jankom Muho vključilo še jamarsko društvo, rafting klub in številni posamezniki. Pri Planinskem društvu Snežnik Ilirska Bi-

strica je akcijo zbiranja potrebnih sredstev uspešno vodil Zorko Šajn.

Žal se je tokrat Televiziji Slovenija primeril nerazumljiv spodrslijaj, saj filma, ki je v tujini dobil najvišje možno priznanje v svoji kategoriji, sploh še ni predstavila domači publiku. In tako je bila polna dvorana Bistričanov, ki je 21. januarja 1997 prisostvovala predstavitvi snežniške znamke in predpremieri filma, sploh edina slovenska publika, ki je videla "Skrivnostno notranjost Bele gore". Očitno pa je silno navdušenje Bistričanov nad filmom nekako našlo pot tudi do src gledalcev in žirije v italijanskem Trentu, ki mu je namenila najvišje priznanje.

Upamo, da bo velik uspeh filma o Snežniku vendarle pospešil njegovo predstavitev na nacionalni televiziji. Bistričani pa nestrpno čakajo tudi na videokaseto tega filma, saj je zanimanje zanjo že sedaj zelo veliko. Čestitke vsem ustvarjalcem filma!

Vojko Čeligoj

## OBLETNICA

## 30 let druženja s knjigo

Prve bralne značke so bile podeljene leta 1961 na Koroškem, od tam pa se je zanimiva in sodobna oblika vzgoje mladih bralcev razširila po vsej Sloveniji in postala ena izmed najbolj množičnih oblik prostovoljnih dejavnosti osnovnošolcev. Ideja za akcijo je izšla iz spoznanja, da je treba otrokom ponuditi dobre knjige na ustrezen in privlačen način, zato v praksi poteka kot tekmovanje, v katerem ni poražencev: so samo zmagovalci, ki prostovoljno in brez prisile tekmujejo z lastno vztrajnostjo. Za nagrado prejmejo na koncu šolskega leta odlikovanje - bralno značko, lepo knjigo in moralno priznanje. Vse to je mladim bralcem na Ilirskobistriškem in Postojnskem, ki berejo za Kettejevo bralno značko, omogočeno že od leta 1967.

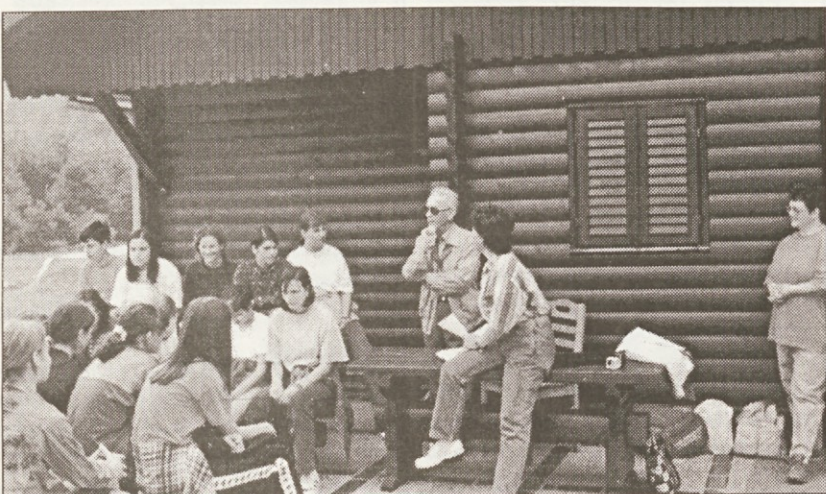
Organizatorji tekmovanja za Kettejevo bralno značko, ki je izšla iz ilirskobistriške osnovne šole, poimenovane po pesniku s Prema, že od Zale Šajna verjamejo, da ima umetniška beseda velik in pozitiven vpliv na mlade bralce. Prav zato, ker osnovnošolci berejo brez prisile, lahko s knjigami vzpostavijo neposreden kontakt. Ničesar jim ni treba pisati, njihova edina obveznost je, da preberejo določeno število za njihovo starost primernih knjig, o katerih se potem lahko pogovarjajo, ter sami izberejo nekaj verzov ali stavkov iz proze in se jih naučijo na pamet. Tekmovanje za bralno značko je že od začetka povezano s številnimi oblikami kulturnega udejstvovanja mladih, med katerimi so poleg litararnih natečajev, nastopov, izletov tudi pogovori z ustvarjalci.

OŠ D. Ketteja je hotela pripraviti slovesnost že 24. aprila (ta datum je odtisnjen tudi na priložnostni dopisnici), na dan, ko so bile pred tridesetimi leti podeljene prve Kettejeve bralne značke, a so jo zaradi različnih vzrokov šele 21. maja, ko so se učenci višjih razredov srečali s

pisateljem Franetom Tomšičem (na sliki). Bistričan, ki živi v Novi Gorici, je mladim bralcem predstavil svoj roman Kolobar, spomine na staro Bistrico in odgovarjal na njihova vprašanja.

Čeprav so pobudniki iz tekmovanja za bralno značko izključili vse oblike prisile, tudi objavljane števila udeležencev na posamezni šoli, so organizatorji vestno beležili številke, a le zato, da so lahko spremljali rast gibanja. Na OŠ D. Ketteja so po podatkih knjižničarke Milojke Primc v preteklih petnajstih letih podelili 6974 bralnih značk in pohval, od tega kar 1313 v zadnjih petih letih, ko šolo obiskuje nekaj več kot 500 učencev.

Zanimanje za Kettejevo bralno značko je (žal podatkov za ostale šole ni) preseglo vsa pričakovanja. Otroci so vzljubili knjige in veliko pogosteje zahajali v knjižnice, obogatili so si besedni zaklad, imeli manj težav s slovenskim jezikom, k branju pa so nemalokrat pritegnili tudi starše in skupaj z njimi pomagali urediti vrsto rojstnih hiš slovenskih književnikov, med njimi tudi Kettejevo spominsko sobo na Premu.



## GLASBA

## Mladost in izkušnost

V dvorani Glasbene šole Il. Bistrica sta devetnajstletna violinistka Tina Balazs, dijakinja 4. letnika Srednje glasbene in baletne šole Ljubljana v razredu prof. Volodje Balžalorskega (pri nas ga poznamo kot izvrstnega violinista, saj je že dvakrat nastopil na recitalih v omenjenem prostoru), in pianistka prof. Alenka Šček-Lorenz 9. maja pripravili koncert, ki je bil poleg drugega tudi priložnost za pogled v pedagoško delo z mladimi. Poslušali smo dela L. M. Škerjanca, J. S. Bacha, J. Haydna in B. Bartóka. V prvem delu sta bili na sporedu Arietta na G struni L. M. Škerjanca in D-moll partita za solo violino (Allemanda, Giga) J. S. Bacha, po odmoru pa Koncert v C-duru J. Haydna (Allegro moderato, Adagio, Finale, Presto) ter živahni Romunski plesi B. Bartóka.

Program je bil zahteven, kljub temu pa je bil odigran dovolj lirično in temperamentno. Koncert je potekal brez zastojev, saj se je na odru ves čas nekaj dogajalo, tudi takrat, ko smo poslušali solistične nastope Tine Balazs. Učenka in klavirska spremljevalka sta našli veliko skupnih besed, kar velja zlasti za živahno Bartókovsko delo, čeprav je treba omeniti, da so bile tudi ostale

skladbe izvedene s potrebno mero poguma. Obe skladbi za violino solo sta razkrili tudi dobro tehnično znanje mlade violinistke, saj ju je izvedla z ljubkostjo in z dobrim občutkom za težke ritmične in melodične značilnosti. Prof. Alenka Šček-Lorenz je seveda izkušena korepetitorica, zato je z občutenimi prijemi ves čas dopolnjevala violinistko, skupaj pa sta ogreli in prepričali poslušalce, ki so ju na koncu nagradili s takim navdušenjem, da sta se morali še enkrat vrniti na oder. Naj k temu dodamo, da predstavlja posebno poglavje in pomembno osnovo za uspeh violina, odlični instrument iz priznane stare hiše izdelovalcev teh godal.

Tina Balazs, ki že sedaj uspešno poučuje violino in vodi komorni godalni ansambel na naši glasbeni šoli, je najprej začela s poukom klavirja (sedem razredov), pri enajstih letih pa je tipke zamenjala z violino, ki je postala njena velika ljubezen. Osnovno glasbeno znanje tega zahtevnega instrumenta je pridobila pri prof. Ivanki Kalanj na Glasbeni šoli Vič-Rudnik, pouk pa je nadaljevala na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani, ki jo pravkar končuje. B. Z. in D. B.



## ZBOROVSKO PETJE

## Petje - narodno buditeljstvo, pa tudi zabava

V "instant" civilizaciji, kot je naša, je tovrstna miselnost v povezavi z načinom življenja opazna tudi v "kulturi". Zborovsko petje ni izjema. Celovečerni koncert enega zbora uspe le v primeru, če gre za znano pevsko skupino, ki svojo priljubljenost v večini primerov še podkrepi s poudarjeno privlačnim zaključkom recitativa. Veliko bolj uveljavljena oblika so skupni koncerti dveh ali treh zborov, ki ponavadi niso "vrhunski" in jih praviloma izvede domači zbor s pomočjo pevcev iz pobratenih občin ali pa gostujočih zborov, izbranih na podlagi osebnih znanstev. V posebno kategorijo lahko uvrstimo "mega projekte" kot so Primorska poje, Občinska revija pevskih zborov ali Pevski tabor v Šentvidu pri Stični, ki so skorajda bolj namenjeni samim pevcem, kot pa poslušalcem ...

Prizadevna Darinka Dekleva, socialna delavka, zaposlena na OŠ Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, sicer pa članica naše zelo dobre in ambiciozne pevске skupine 'Resa', je s pomočjo osebnih poznanstev stakala prijateljske vezi s pevci iz svojega rodnega okolja ... Tako sta se 17. maja na kakih 150 kilometrov dolgo (in ne preveč udobno) potovanje v Kobarid odpravili dve naši pevski skupini: že omenjena 'Resa', vodi jo Silvana Gombač, in 'Vasovalec' (Dimitrij Grlj). Prelepo, snažno in urejeno naselje s starim mestnim jedrom kot iz kakšne pravljice, je pozno popoldne prijazno sprejelo nas, že nekoliko utrujene goste z Ilirskobistriškega, prav tako kot publika na večernem koncertu.

V kulturnem domu je poleg naših pevcev nastopil še gostitelj Mešani pevski zbor 'Planinska roža', ki je bil ustanovljen šele pred dvema letoma in ga uspešno vodi Mirjana Antih - Čebokli. Nastopajoče in poslušalce v dvorani je pozdravila Darinka Skočir, povezovalka domačega dela dokaj raznovrstnega programa. Če vztrajamo pri misli, da mora biti napovedovanje po kakovosti enakovredno pevske-

mu delu, ne pa njegov nižjekakovostni privesek, lahko zapišem, da je Skočirjeva zelo dobro vodila prireditve, za naše razumevanje morda nekoliko preveč resno. Naše kraje, pevce in pesmi je predstavil Franc Gombač, ki je na šaljiv način "demitologiziral" slovensko pesem in nekoliko presenečenim poslušalcem "dopovedal", da je petje poleg ohranjanja slovenske identitete namenjeno tudi prijetnemu počutju in zabavi.

O pevskem delu pa lahko zapišem le to, da je zvenelo zelo ubrano. Kljub pomislekom, ki

so se upravičeno porajali ob poslušanju "neralki", moram poudariti, da smo si poslušalci dodobra ogreli dlani, saj so si zares kakovostne izvedbe pesmi različne vsebine in izbora služile dolge aplavze. Morda je pri vseh naših pajočih zborih manjkalo za ščepec več humornih "vlozkov", torej tistega dela, ki ga je v svojem glasnem razmišljanju o slovenski pesmi pogrešal naš povezovalec.

Ob prijetnem srečanju po koncertu so naši pevci povabili gostitelje, ki bodo "povračilni ukrep" udeležili predvidoma jeseni.

## NOVOSTI V KNJIŽNICI

## Leposlovje za odrasle

Dekleva, M.: Oko v zraku; Anderson, K. J.: Točka nič; Calvino, I.: Ameriška predavanja; Kokot, A.: Pastirjevi rajmi; Koranter, S.: Tiberniusovo povabilo; Kramberger, T.: Marcipan; Lukeš, N.: Delčki našega vsakdana; Mozetič, B.: Angeli; Šalamun, T.: Knjiga za mojega brata; Šeligo, R.: Demoni slavja; Tušar, M.: Namesto pravljice; Vuga, S.: Opomin k čuječnosti; Zanoškar, J.: Čas se ustavi zgodaj zjutraj; Zorman, I.: Vila Bagari.

## Strokovna literatura za odrasle

Burnell, I. G.: Moč pozitivnega delovanja; Balthasar, H. U. von: Teologija tridnevja; Dolenc, A.: Medicinska etika in deontologija; Gilson, É.: Ljubezen filozofov; Glisan, B.: 50 načinov lajšanja bolečin v hrbtenici; Gruban, B.: Pristop k odnosom z javnostmi; Hilton, H.: 50 poti do boljše spomina; Husserl, E.: Ideje za čisto fenomenologijo in fenomenološko filozofijo; Igličar, A.: Računovodstvo za managerje; Jelinčič, Z.: Rupnikove lire, Zamenjava okupacijskih bankovcev; Johnson, R. A.: Ona: knjiga o ženski duši; Koruza, J.: Slovenska dramatika od začetkov do sodobnosti; Kuret, P.: Mahler in Ljubljana; Položaj žensk v Sloveniji v devetdesetih; Schönborn, C.: Ljubiti

Cerkev; Slovenija in evropska konvencija o vekovih pravicah; Solovjov, V. S.: Smisel ljubezni; Štrukelj, A.: Slavje vere; Tavčar, M.: Preprosti poslovni bonton; Valtorta, M.: Evangelij, kakršni bil razkrit; Vrečko, J.: Atiška tragedija.

## Leposlovje za mladino

Baumgart, K.: Larina zvezdica; Brown, K.: Taci pakec; Dekleva, M.: A so kremšnite nevarne; Eberl, M.: Prestrašena sovica; Fährmann, W.: Franček rdeča taščica; Jagger, P.: Daja, zakaj si žalostna; Kermauner, A.: Koliko sem bila stara, ko sem rodila?; Muck, D.: Lažniva Suzi; Njatin, L. B.: Ilikanovo srce; Sivec, I.: Formula smrti; Šušter, V.: Vojska, N.: Nagajivi prijatelji.

## Strokovna literatura za mladino

Ardley, N.: Leksikon znanosti; Bajc, D.: Matematika, Zbirka razrešenih nalog po vprašanih; Butterfield, M.: Pogled v notranjost vesolja; Plovliv; Johnstone, M.: Pogled v notranjost naših vozil; Kokalj, T.: Abeceda na potepeu; Kogej, A.: Ilustrirana knjiga vprašanj in odgovorov; Lukan, B.: Gledališki pojmovnik za mlade; Svec, P.: Prvi med junaki je naš kranjski Jan; Weber, I.: Kultura potepanja; Wilkes, A.: Ime na knjiga za sončne dni.

Devet desetletij planinstva pod Snežnikom

## Društvo zgradi Planinski dom na Sviščakih

Po uspešni gradnji Zavetišča na Velikem Snežniku in 1750 m dolge snežniške ceste pod sam vrh Snežnika, so se planinci v začetku šestdesetih let lotili še zahtevnejšega podviga: razširitve nekdanje Cankarjeve kočice na Sviščakih v sodobno planinsko postojanko • Zaradi skromnih sredstev in izčrpanosti društva se otvoritev PLANINSKEGA DOMA NA SVIŠČAKIH, 1242 m zavleče v poletje 1968

šnje za pomoč, niti negodovanje vse številnejših obiskovalcev Sviščakov in Snežnika, ki so naslednja leta lahko občudovali lep planinski dom le od zunaj. Društvo je sklenilo odpreti še ne v celoti dokončano postojanko sredi poletja 1968, saj ni več računalo na nova denarna sredstva.



Planinski dom na Sviščakih v zimi 1964/65 pobeli prvi sneg. Planinci ga naslednja leta opremljajo, da bi 21. julija 1968 dočkal otvoritev. (Foto: S. Maraž)

Gradbena dela so stekla v letu 1963 in so v začetku lepo napredovala. Zidalo je GP Primorje, pa tudi zidarska ekipa bratov Pepeta in Franca Štembergerja. Pri pomožnih delih, nakladanjih in razkladanjih, navozu stotin kubikov zemlje pri razširitvi dvorišča in urejanju okolice so znova odločilno pomagali društveni člani, zvesti taborniki in vojaštvo.

V junijski številki mesečnika SNEŽNIK iz leta 1964 poroča dopisnik Milko Primc s planinskega občnega zbora: "Vrednost obnovljene kočice bi znašala nad 25 milijonov dinarjev. Planinci jo bodo preuredili za borih 5 milijonov. Ali ni to dobro vložen kapital? Žal jim tudi tu ne gre vse gladko, čeprav vsi vedo, da bi bila ta kočica z nad 25 posteljami in gostinsko sobo za 40 ljudi za naš turizem velikega pomena!"

Kočica je bila tedaj že pod streho, a ni zmanjkovalo le denarja, temveč tudi pločevine, ni bilo okenskega stekla, lesa in drugega materiala. Težav pa je bilo še nič koliko. Poleg same stavbe

je bilo treba reševati tudi problem vode, saj je deževnica napolnila novozgrajene vodne rezervoarje šele takrat, ko je bila narejena streha. Ker na Sviščakih še ni bilo elektrike, je bilo treba vsa zidarska in druga dela opraviti ročno, kar je bilo tudi zelo zamudno.

V letu 1965 je bila dokončana zunanost planinskega doma. Lepa in slikovita stavba je vabila in izzivala. Žal pa se je zatikalo pri sredstvih za opremo kuhinje, gostinske sobe in spalnic. Nič niso pomagale niti planinske pro-

V oktobrski številki PLANINSKEGA VEŠTNIKA iz leta 1968 je njegov urednik prof. Tine Orel v zanimivem sestavku, še posebej za domače planince, opisal težko pričakovano, svečano otvoritev planinskega doma na Sviščakih. "V nedeljo, 21. julija 1968 je PD Ilirska Bistrica, eno naših najstarejših planinskih društev, saj je lani slavilo šestdesetletnico, Kočo na Sviščakih, odprlo. Na Sviščakih in ne na Svinščakih, kot se rado zapiše celo domačinom! K otvoritvi je prispelo iz vse Slovenije, posebej pa s Primorskega nad sto planincev. Ob devetih dopoldne je prof. Drago Karolin, ki že dolga leta vodi PD Ilirska Bistrica, s kratkim nagovorom pozdravil zastopnika Planinske zveze Slovenije Rada Lavriča in prof. Tineta Orla, tov. Janka Fillija, predsednika koordinacijskega odbora primorskih PD, prof. Hinka Uršiča, predstavnika oblasti in mnogih planinskih društev. Prof. Karolin je nato govoril o zgodovini bistriškega društva, o zgodovini planinstva pod Snežnikom in kako je prišlo do zidave na Sviščakih. Društvo su priskočila na pomoč domača podjetja, z uslugami pa je največ prispevalo podjetje Lesonit. Mnogo je bilo opravljenega s prostovoljnimi delom, pomagal pa je tudi bistriški garnizon ..."

Bistriškim planincem sta poleg drugih za velik uspeh čestitala tudi prof. Tine Orel in Janko Filli, ki sta poudarila pomembne zasluge primorskih planincev v vsej slovenski planinski zgodovini.

## NAGRADNO VPRAŠANJE

Pisanje imena doline SVIŠČAKI z N ali brez N še zmeraj razdvaja Bistričane na zagovornike te in one oblike. Prvi trdijo, da je treba ohraniti staro obliko SVIŠČAKI, kot naj bi jo pisali že stari kartografi, drugi pa, da so bili kartografi večinoma tujci, ki so, neuki slovenskega jezika, ime doline zapisali površno, saj bi že zaradi praščev morali biti slovnično SVINJŠČAKI. Slavist prof. Bezlaj je pritrldil mislim slednjih, da beseda SVIŠČAKI izhaja iz besede svišč (cvet) ali besede svižec (drobljiv pesek). Obojega je na SVIŠČAKIH dovolj in ime doline se je uveljavilo v tej obliki.

Ime doline SVIŠČAKI zasledimo v vseh leksikonih. Na kateri strani zadnjega Slovenskega krajevnega leksikona (DZS, Ljubljana 1995) je zapisano v tej obliki?

Vaše odgovore čakamo do 15. junija 1997, izžrebano (ca) pa bomo nagradili z enoletno naročnino na SNEŽNIK.

## ODGOVOR

V Ilirski Bistrici smo imeli Stalinovo ulico le krajše obdobje po drugi svetovni vojni. Zaradi političnih razlogov je bila kmalu preimenovana v Ulico Nikole Tesle.

Tokrat je bila izžrebana LJUBA VALENČIČ iz Ilirske Bistrice.



Planinski dom na Sviščakih je danes edini gostinski in turistični objekt na južni strani Snežnika. V osemdesetih letih je dobil tekočo vodo, elektriko, sanitarije v prizidku, podporni zid ..., vendar je znova potreben večjih gradbenih posegov, ki jih planinci sami gotovo ne bodo zmogli. (Foto: V. Čeligoj)

Novo planinsko postojanko na Sviščakih je simbolično odprl sekretar PZS Rado Lavrič. Večina udeležencev svečanosti ob otvoritvi se je kasneje podala na Snežnik, "kamor so se ta dan vile cele karavane planincev. Veselje je bilo gledati na vrhu živžav primorske planinske mladine. Skromna kočica je dala vse od sebe, da bi zadovoljila številne goste. Mnogi od teh so vrh Snežnika obiskali že prejšnji dan.

Razgled ni bil tako prostran, da bi razkazal vsa 'nebesa pod Triglavom', zato pa je bil bolj intimen zaradi vohkega ozračja. Do Nanosa in Goljakov, do Kleka in Velebita, do Risnjaka in Učke in čez Kvarner je seglo oko s snežniške kupole, pokrite na vseh straneh z globoko zelenino bujnega ruševja ...," je še zapisal prof. Tine Orel.

Vojko Čeligoj

## O STARIH PREDMETIH

## "To je del mojega življenja ..."

Zgodbe, ki sem jih slišala od dedkov, babic in drugih obiskovalcev razstave v trnovskem vrtcu, so bile obarvane s spomini. Bile so vesele in žalostne. Mnogi obiskovalci so opazovali stare fotografije, listine in predmete celo s solzami v očeh, saj so bili spomini še močni, živi. Ninina stara mama, gospa Štefanija Sedmak, si je z velikim zanimanjem ogledovala predmete, ki so bili razstavljeni ob ognjišču.

"Poglejte tovarišica, to je del mojega življenja. Rasla sem ob vsem tem na Doljem Zemonu." Stopila je k likalniku ter mi povedala resnično zgodbo iz svoje mladosti. "S tako 'peglo na žerjavico' sem kot dekle velikokrat 'peglala' robo. Spominjam se, kako smo bili otroci v tistih časih večkrat lačni. Hrane ni bilo toliko kot danes, obroki so bili odmerjeni. Lakota me

je prisilila k temu, da sem mami, ne da bi jo vprašala, med 'peglanjem' vzela klobaso. Dala sem jo v 'peglo na žerjavico' in čakala, da se speče. Sline so se mi cedile, misleč da me pri tem ne bo nihče opazil, kaj šele odkril. Toda vonj, ki se je širil iz sobe proti kuhinji, je vse povedal."

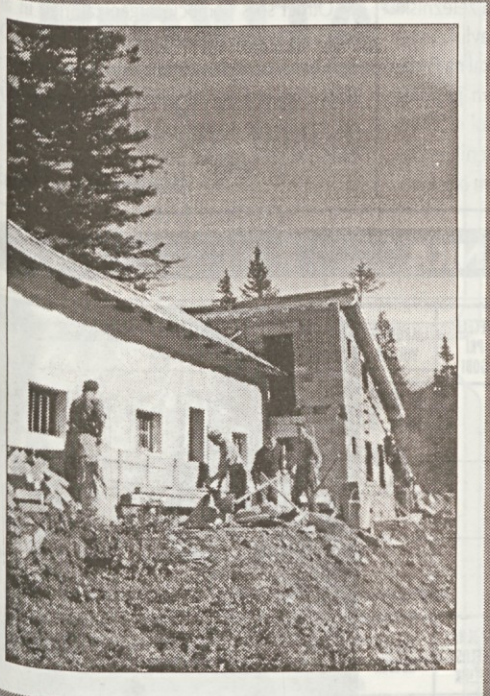
LIKALNIKI, ki so po večletnem delu počivali na mizah, so bili različnih velikosti, modelov in materialov. 'Žnidarski' so bili nekoliko težji, vendar so bili vsi izdelani z namenom, da bi s pomočjo toplote žerjevice gladili tkanino in pod pritiskom ravnali njeno zgu-

bano površino. Velik železni primerak je že na prvi pogled zatrjeval, da je bila prav teža likalnika ena od pomembnejših kvalitiet, čeprav naši moderni električni likalniki ne mislijo enako. Likalnik, ki je imel v svojem trebuhu železno ploščico, je modroval, da je on 'ta glavni'. Bahal se je, da je 'gosposki'. Je bil starosta prav on? Tako ali drugače - vsi razstavljeni likalniki so bili nekoč uporabni predmeti, danes pa jih ima marsikatera hiša samo še za okras.

Po vseh teh dolgih letih so se ohranili tudi ročni "MALNI" (mlinčki) iz železa, lesa in 'gize'.

Večina jih je bila izdelana na industrijski način; spoznali smo starejše, avstroogrske in mlajše, italijanske in jugoslovanske. Pa vendar se je med njimi našel tudi pravi velikan, ki ga je leta 1886 izdelal V. Hrvatini, takratni kovač iz Podgore. Vsi mlinčki so zatrjevali, da je njihov namen mleti kavo, ječmen in poper.

NADALJEVANJE PRIHODNIJČ  
Vida Barak



Sviščaki, 1963: stekla so prva gradbena dela za novo planinsko postojanko. Nekdanja Cankarjeva kočica se je kmalu "potopila" v nove zidove. (Foto: S. Maraž)

Tudi tokrat se je z društvenimi odborniki najbolj izkazal predsednik prof. Drago Karolin. Poskrbel je, da se uredi zemljiškopravni prenos stavbe stare kočice in 1400 m<sup>2</sup> zemljišča na planinsko organizacijo ter pri občini in planinski zvezi izposloval prva denarna sredstva. Pomoč pa so zagotovili tudi domača podjetja. Načrt za novo, bistveno povečano planinsko postojanko je pripravil ing. Nace Perko iz gospodarske komisije PZS po idejni skici Rudija Štembergerja, domačega gradbenika.



Sviščaki, 1963: najzahtevnejši del razširitve planinske postojanke je bil na prednji strani, kjer je bilo treba razširiti gradbeni teren in dvorišče ter utrditi nasip. (Foto: S. Maraž)

## KINOLOŠKI KOTIČEK

## Poletje s kužkom je lepše

Mesec je kar hitro naokrog in nezadržno se nam bliža poletje, za šolarje konec šole, za marsikatero družino pa odločitev o nakupu mladega psa. Po izkušnjah večine novih lastnikov je poletje primeren čas, da k hiši pripeljemo novega družinskega člana - "kužka" ali "poska" po bistrško. V eni od prejšnjih števil smo vsem, ki se odločajo za nakup prvega psa, postavili nekaj vprašanj in navedli razloge za ali proti. Če ste bili med tistimi, ki jih vprašanja niso prestrašila, potem vemo, da ste se odločili za malo bevskajočo kepo, iz katere bo morda zrasla velika, dostikrat tudi umazana in mokra mrcina. Odslej se boste torej ukvarjali tudi s psom. V tem prispevku se bomo posvetili temu, kako, od koga kupiti in kaj vse bi morali storiti preden pripeljemo kužka domov.

Verjetno je najlažje priti do štirinožnega ljubljence tako, da vprašamo prijatelja, ki psa že ima ali pa preprosto poiščemo oglase v časopisih, sedemo k telefonu in pridobimo informacije o tem, koliko in kakšne mladiče ima vzreditelj (to je tisti, ki ima doma psičko z mladiči), kakšna je cena, kdaj lahko pridemo na ogled in podobno. Vedeti moramo, da obstaja kar nekaj kategorij prodajalcev: tisti, ki dajo mladiča le, če ocenijo, da bo v dobrih rokah; zatem tisti, ki ponujajo pse prek psarn in jih imajo (tudi pasem) kolikor hočete; tisti, ki imajo nerodovniške pse in jih želijo večinoma le oddati ali pa prodati po simbolični ceni; tisti, ki imajo samico in se odločijo, da bodo parili le enkrat zato, da bo leglo bolj za zabavo kot za zaslužek; tisti, ki oglašajo le v Kinologu ali pa reviji Moj pes... Stvar bodočega lastnika je, kako se bo odločil. Sam menim, da je najprimernejše, če psa kupimo pri tistem vzreditelju, ki ima večkrat mladiče in je pripravljen odgovarjati na vsa možna vprašanja ter nas konec koncev tudi vprašati, v kakšno okolje bo šel mladiček. Morda pa je pomembno tudi to, da vzreditelj ni predaleč od našega doma. Odsvetoval pa bi nakup psa iz tistih okolij, kjer že ob prvem obisku odkrijemo zanemarljiv pesjak ali umazane in slabo hranjene mladiče, pa tudi v trgovinah, v katerih je cilj prodajalcev le zaslužek in nič drugega. Resno bi odsvetoval tudi nakup "starega psa" (več kot 4 mesece), razen v primeru, če nas pes čaka pri vzreditelju in ga odpeljemo domov v tej dobi njegove starosti. Vedeti je treba, da je danes znanstveno in v praksi dokazano, da je mladič pri osmih tednih najbolj dovzeten za okolico, za učenje, za spoznavanje novih obrazov, saj si v tem obdobju najlažje izbere svoje bodoče družinske prijatelje in dobi gospodarja. Zato ga odpeljimo iz legla v

tež starosti. V tem obdobju mladiček najbolj intenzivno spoznava ljudi in svoje vrstnike, doživlja svet okrog sebe in ga čuti v največji možni meri. Še najpomembnejše pa je, da v tej starosti čimveč kontaktira s človekom, če želimo, da bo njegov stik z odraslo osebo ali pa otrokom tudi pozneje brez čustvenih zapletov. Naj mimogrede omenim, da je vzrok za občasne, celo nevarne izpade nekaterih psov ravno nepravilna vzgoja v tem obdobju.

Ko smo se z vzrediteljem načeloma dogovorili, je brez dvoma zelo zaželeno, da si ogledamo mladiče, saj si bo treba enega tudi izbrati. Vsem bi priporočil, da večkrat "obiščejo" pasjo družino, iz katere bodo izbrali svojega ljubljence, saj bodo na ta način spoznavali karakterne lastnosti pasme in dotične pasje družine. Tam imate čas, da se pogovorite z vzrediteljem, ki vam bo lahko svetoval, saj pasmo po vsej verjetnosti najbolje pozna.

Naslednji, najpomembnejši korak je nedvomno izbira mladiča. Ko jih boste prvič zagledali, se vam bodo zdeli vsi enaki, vendar boste po pozornem ogledu lahko opazili razlike med njimi, tako v velikosti kot tudi po obnašanju. Nekateri svetujejo, da si izberete tistega mladiča, ki bo prvi prišel k vam, drugi so nasprotnega mnenja. Sam menim, da je najpomembnejše večkrat obiskati vzreditelja in mladiče opazovati, pri čemer je prav, da najprej gledamo mladičke, ki že na zunaj izgledajo zdravi, živahni, radovedno tekajo naokrog, imajo svetlečo dlako, gladke ter rožnate dlesni in niso ne preveliki ne premajhni, kratka, pri izbiri se predvsem naslonite na svojo dobro presojo. Ne pozabite opazovati mladičev pri vseh opravilih - jedi, spanju, igranju, borbi, raziskovanju ..., za kar vam bo zadoščala le kakšna urica časa. Ko smo mladička končno izbrali,

ga še označimo, tako da bomo sigurni, da je "ta naš". Na trebuščku ali kje drugje ga lahko označimo z vodoodpornim flomastrom ali pa odstrižemo konček dlake na repu, tačkah oziroma kako drugače. Vedeti moramo, da kužki hitro rastejo in da še včeraj največji lahko čez nekaj dni postane drugi ali tretji po velikosti in že bomo v dvomu, katerega smo predhodno izbrali.

Da nam bo v prvih dneh s kužkom lažje, prinesimo iz njegovega starega domovanja cunj. Tako bo kužek zvečer, ko bo naenkrat ostal sam, lažje prenesel tegobe, saj bo v cunji ostal onj domačega ognjišča. Z vzrediteljem se dogovorimo, da mu na dan odhoda ne bo dajal preveč hrane, saj mu bo vožnja povzročila nemalo težav in kaj hitro bo v avtomobilu lužica ali pa izbljuvek. Ne vozimo kužka domov v največji vročini, če pa je to res nujno, potem se med potjo nekajkrat ustavite in mu omogočite, da se sprehodi in nadiha svežega zraka. Oken v avtu pa nikar ne odpirajte. To verjetno ne bi storili tudi tedaj, če bi iz porodnišnice peljali dojenčka, naš kužka pa ni nič drugega kot dojenček.

Sedaj pa k nagradnim vprašanjem in odgovorom. V prejšnji številki smo dobili pravi odgovor na vprašanje o tem, kakšni so dalmatinci v rosi mladosti (popolnoma beli) in da je avtor prvega risanege filma o 101 dalmatincu Disney. Pravilno je odgovorila družina Novak Bobek iz Knežaka, ki bo za nagrado prejela darilo kinološkega društva. Nagrado Kina na Vidmu pa bomo izročili ob prvem otroškem filmu, ki bo predvajan v Bistrici. Čestitamo!

Sedaj pa še novo nagradno vprašanje: Naštejte vsaj štiri kužna obolenja psov! Prvi, ki bo pravilno odgovoril, bo dobil nagrado našega kinološkega društva. Pokličite zvečer na telefonsko številko 41-310. Vso srečo pri odgovorih!

Vsem bralcem do naslednjega snidenja lep "pasje" pozdrav. **Vojo Štemberger**

## OTROŠKI FESTIVAL

## Potovanje v deželo barv

Tisoč barv v milijonih let, še vedno pisan je naš svet, mavrica ostane to kar je, četudi se ves svet podre.

Študentje socialne pedagogike na Pedagoški fakulteti v Ljubljani so letos že peto leto pripravili in izvedli projekt OTROŠKI FESTIVAL, ki je v letošnjem letu nosil naslov DEŽELA BARV. Ideja za projekt je nastala v Berlinu po zamisli dr. Horsta Herbige. Splošni namen projekta je, da otroci 2. razredov osnovnih šol v Sloveniji na drugačen in njim bližji način pridobivajo izkušnje, ki pripomorejo h kvalitetnejšemu odnosu do ljudi. Letošnja vodilna tema, osnova delavnic in festivala se je združevala v geslu VSI DRUGAČNI - VSI ENAKOPRAVNI. Cilji so bili usmerjeni k spoznavanju drugačnosti ter sprejemanju le-te kot pravilne in pozitivne.

Projekt je potekal v obliki tromesečnega programa tako, da so se otroci v majhnih skupinah igrali, pogovarjali, plesali, peli, risali ter oblikovali različne izdelke na temo strpnosti, sprejemanja drugačnosti, prijateljstva, mirne domišljije in narave. Na Osnovni šoli Antona Žnidaršiča sta delavnici vodili študentki Polona Benigar in Karmen Joimo, ki tukaj opravljata tudi obvezno učno prakso.

Na šoli sta se z učenci drugih razredov srečevali vsak teden po dve šolski uri. Srečanje se je zaključilo 17. maja z velikim otroškim praznikom, na katerega so bili povabljeni vsi otroci, ki so bili vključeni v projekt, njihovi starši in učiteljici, mentorici študentkama.

Tako se nas je skupnica zbrala na železniški postaji in se z vlakom odpeljala v pravljni svet Dežele barv. Otroški festival je potekal na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Na njem je poleg naše šole sodelovalo še 20 drugih šol iz Slovenije. Naša šola je predstavljala rumeni del Dežele barv in se je priključila rumenim otrokom.

Na srečanju so bili otroci, ki so predstavljali zeleni, rdeči in modri del Dežele barv. Med vsakim barvnim delom je bila ostra meja. Med posameznimi deli je bilo sodelovanje strogo prepovedano. Otroci so se igrali, peli, razmišljali samo v barvi, ki so jo predstavljali. Mejo je obstranil mali zeleni grahek, ki je bil drugačen od drugih. Na zelenem ličku je imel tri pikice: rumeno, modro in rdečo. Zato ga v zeleni deželi ni nihče maral. Nagovoril je otroke vse dežele, naj se med seboj pomešajo, saj bodo le tako postali pisani, lahko bodo mislili in čutili sanjali in želeli v vsaki barvi. In sli so drug drugemu, se med seboj razumeli in dežela ni bila več razdeljena, pripadala je vsem skupaj.

Otroci so s pomočjo organizatorjev in animatorjev improvizirano odigrali zgodbo o Deželi barv. Seveda ni manjkalo plesa, petja in dobre volje. Festival se je zaključil z mislijo, da se najlažje spremenijo otroci, kajti oni so edini, ki so v resnici popolnoma pisani.

Damjana Benigar Kaluža

## OBLETNICA

## Obisk pri teti Ivki

V februarju, mesecu kulture v ilirskobistriški občini, so se otroci VVO Jožefe Maslo v Trnovem pod vodstvom vzgojiteljk ukvarjali z mnogimi dejavnostmi, na obisku v domu starejših občanov pa so izvedeli, da zna najlepše deklamirati teta Ivka Slavec (na sliki). Veseli in razigrani so se z eno samo cvetlico kmalu odpravili v Levstikovo ulico 55, kjer so zagledali čedno starejšo ženico in prisluhnili njeni pripovedi.

Teta Ivka se je rodila leta 1902 v Zotlarjevi hiši (danes Šlenčevi) in je bila najstarejša izmed sedmih otrok. Družine so bile tedaj številčne in precej povezane, saj so tudi otroci pomagali pri delu. Dekliško šolo (osnovno) je teta Ivka pet let obiskovala v trnovskem samostanu, kjer so poučevali pisanje, branje, računstvo, prirodopis, zemljepis, zgodovino, risanje, petje, telovadbo, ročna dela, slovenski in nemški jezik.

in igre je bilo ob reki Bistrici, ob žagah in mlinih. Igrače (kamenčke, palice, staro šaro, črepinje in stržine od pil) smo si otroci poiskali kar v naravi. S tem raznovrstnim materialom smo izdelovali gradove, hiše, mlinčke in pile. Ob Bistrici smo večkrat poslušali petje mlinarjev, ki nas je tako prevzelo, da smo se z lahkoto načili začetnih verzov domače pesmi 'Tječe, tječe bistra uoda'. Tudi pravljice smo radi poslušali. V naši

domišljiji so živele vile, pa tudi škrtatje in velikani. Posebno veseli smo bili pravljice, ki je govorila o skritih zakladih pod Gradino."

Teta Ivka je spregovorila tudi o poeziji, s katero že dolga leta izraža ljubezen do bližnje okolice ('Suška reber', 'Kostanj'). Otroke je zelo presenetilo njeno deklamiranje, saj skoraj niso mogli verjeti, da si lahko kdo zapomni tako dolge pesmi.

Teta Ivka nam je povedala, da bo 1. junija 1997 dopolnila 95 let. Čestitkam za visok življenjski jubilej se pridružujemo tudi otroci in vzgojiteljice. Želimo ji veliko zdravja in upamo, da se bomo še kdaj srečali.

Vida Barak



Otroci so pozorno poslušali teto Ivko zlasti takrat, ko se je s pomočjo spominov vrnila v otroško dobo. "Vrtce takrat ni bilo," je dejala. "Mame so bile doma in z lastnimi zgledi vključevale otroke v življenje. Tudi Ilirska Bistrica je bila v tistih časih lepša. Koliko veselja, rajanja

## SLIKOVNA KRIŽANKA

	GEOMETRIJSKI LIK	URANOV SATELIT	JALOVOST	PECELJ PRI GOBI	JAPONSKI VULKAN
ARABSKA MESTNA ČETR					
ITALIJANSKI EKONOMIST					
MESTO NA FINSKEM					
SKANDIN. DROBIŽ				SPOLNA ZRELOST LIČINK	EDVARD KOČBEK
ŠIK					
SESTAVIL: M. M.	BRAZILSKI PLES	IGRALKA NIELSEN	ZDRAVILLO EISENHOWER		POLJSKA GALIJ
ENKLAVA V ITALIJI					MESTO V ITALIJI NASI RAZGLEDI
BIVOL V INDIJI		NEFAVORIT	RADIAN		
FINSKI SMUČARSKI TEKAČ			PRIPADNIK RUSKE STRANKE OTROŠKA ZADNICA		GR. OSV. GIBANJE DIREKCIJA
ZGODOVINSKI FILM			21. IN 15. ČRKA REKA MEUSE		PODLAKTNICA IZVEN PROSTORA
VISOKE IGRALNE KARTE		EKIPA OTIPAVANJA		EKSCES	MESTO V INDIJI
PREDPONA ZA 10"	SPAN. TEN. IGRALEC	OBROK		TISOČAK	EPOS AMER. FILM, IGRALEC
LJUBEZENSKO PESNIŠTVO				PREMETANKA AMERIKANEC	MAKASSAR
INDIJSKI PISATELJ				PERZIL SV. KNJIGA ZLATO	
RAVNINE S TRAVO				VRSTA ZACIMBE	
ANTON AŠKERC		IRIDIJ		3. IN 5. VOKAL	IME IGRALKE BEGOVIC

Rešitev križanke iz aprilske št. (vodoravno): MS, bon, med, ampula, Ero, tref, Golan, metropolit, novi naškof, do, boa, ee, SL, storž, Eddy, vata, hartje, Nias, amen, Okorn, eč, one, RL, Aj, tnalo, sel, Taine, Kotor, SA, Mac, last, ime, žanr, ihtiozaver, IK, Ors, Coal, la, Vandot, kurbisče, antena, Asta, cic





Občina  
Ilirska Bistrica



**COMMERCE**  
GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.  
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE  
IN  
UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK  
Bazoviška 40  
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

PAPIRNICA - LINEA ART  
Bazoviška 19  
tel/fax. 067/42-077



**RENAULT** AVTOSERVIS SMRDELJ VALTER  
Bazoviška 44 - 6250 Ilirska Bistrica, Tel. 067/81-298 - Fax. 067/41-175

**SUPER CENA  
LAGUNA RT 1.8**

~~2.989.000,00~~

**2.767.000,00**

V TEM  
NESECU  
POSEBNA  
NAGRADA

VSA VOZILA SO  
MOŽNA NA KREDIT  
V CELOTI DO 5 LET  
Z UGODNIMI POGOJI:

**MEGANE BERLINE**  
T + 6%

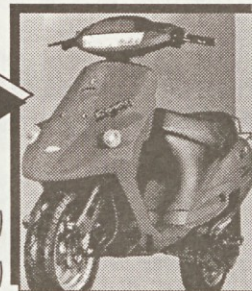
ZA VSA OSTALA  
VOZILA T + 8,5%



V PRODAJI NOVI MODELI  
**CLIO, TWINGO** in  
**MEGANE ALIZE** (klima)

**NOVO NA TRŽIŠČU  
SKUTERJI**

**Ergon 279.000** (MPC)  
**Akros 299.000** (MPC)



**MOŽNOST  
STARO ZA NOVO**

**Plama-pur**



Suma inženiring d.o.o.  
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica  
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

**ProVITA®**

Inženiring d.o.o.  
6250 Ilirska Bistrica  
Vilharjeva 27  
tel. 067/41-820

**KSP**  
ILIRSKA BISTRICA  
Prešernova 7

**TOURIS**

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188



**transport  
terminal**

ilirska bistrica

**FIZIOTERAPIJA  
IN TRGOVINA**

Rozmanova ul. 1  
6250 Ilirska Bistrica  
tel./fax: 067/41-156

- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- medicinska kozmetika
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- Chicco program za otroke in otroška hrana

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke na naročilnice (recepte).

**Gozdno  
Gospodarstvo  
Postojna**

**primorje  
ajdovščina**

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

**CENJENIM STRANKAM NUDIMO:**

- vse vrste gradbenih in mizarskih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

**IRBIS**

IRBIS d.o.o.  
KOSEZE 32C  
6250 ILIRSKA BISTRICA  
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe z artikli za osebno in splošno higieno nudimo usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

**URNIK**

VSAK DAN 7 - 14  
PRVA SOBOTA V MESECU 8 - 12

**PUR PLATEX**

d.o.o.

Gradišče 51  
6243 OBROV  
Telefon: 066/88-016  
Telefax: 066/88-033

PE PODGRAD  
Podgrad 110  
6244 PODGRAD  
Telefon: 067/85-031, 85-210

**OSCAR**

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

OSKAR SAMSA s.p.  
Maistrova 17, 6250 ILIRSKA BISTRICA, TELEFON: 067/41-101

SERVISIRAMO VSE VRSTE GOSPODINJSKIH APARATOV  
(GORENJE, CANDY, ZANUSSI ...)

DELOVNI ČAS

VSAK DAN OD 8<sup>00</sup> DO 14<sup>00</sup> URE IN OD 16<sup>30</sup> DO 18<sup>30</sup>  
SOBOTA OD 8<sup>00</sup> DO 12<sup>00</sup> URE

**CENIK OGLASOV**

1. cela stran	28 x 35 cm	90.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	45.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	22.500 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	11.250 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.700 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%. Za večkratno oglaševanje znižamo ceno po dogovoru.

Pokličite: "GA commerce",  
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,  
tel.: 067/81-297, fax: 067/41-124

**Snežnik**

UREDNIŠTVO

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

**NAROČILNICA**

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.  
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V \_\_\_\_\_, dne \_\_\_\_\_

podpis: \_\_\_\_\_



## KONJENIŠTVO

## Endurance v Ilirski Bistrici

Konjeniško društvo Snežnik Ilirska Bistrica organizira v soboto, 14. junija, tekmo v endurance. Takšna prireditev bo v našem mestu prvič, zato naj z nekaj besedami opišemo, kaj endurance pravzaprav je. Na kratko bi rekli: vzdržljivostno tekmovanje jezdecov in konj. Večkrat zasledimo tudi izraz daljinsko jahanje ali pa konjeniški maraton, saj tekmovalci potekajo na razdaljah od 30 do 60 kilometrov, na progi pa so lahko tudi lažje ovire. V Sloveniji potekajo tovrstna tekmovalna šesto leto. Prva tekma je bila v Slopah pri Kozini, panoga pa se iz Primorske vse bolj širi. V Hrušici (kmetija Mavrič) sta bili že dve tekmi (1993 in 1995). Tekmovalci v Ilirski Bistrici bo za domačine še toliko bolj zanimivo, saj je bil Bistričan Miha Dekleva s konjem Bliskom lani drugi na državnem prvenstvu (Slope, 100 km) ter enkrat drugi v tekmi za slovenski pokal (Slope, 50 km).

KD Snežnik je razpisalo tekmovalce v štirih kategorijah, in sicer: 1. kategorija: dolžina proge je 32 km (2 kroga po 16 km); 2. kategorija: dolžina proge je 50 km (2 kroga po 25 km); 3. kategorija: enaka kot 1. kategorija, v zadnjem delu proge so lažje ovire; 4. kategorija: 50 km (2 kroga po 25 km).

Prve tri kategorije so tekme pravilnosti, saj je predpisana minimalna in maksimalna povprečna hitrost tekmovalca na progi. Četrta kategorija je tekma na čas. V vseh kategorijah so konji pod veterinarskim nadzorom, saj veterinarji na tekmi izločajo konje s slabo kondicijo. Stanje konja na koncu tekmovalca lahko prinese boljše ali slabše uvrstitev. V tekmah pravilnosti je cilj tekmovalca, da se čim bolj približa maksimalni dovoljeni hitrosti na progi ter da ima konj v trideseti minuti po prihodu v cilj čimnižji srčni utrip. Dodatne negativne točke lahko uradni veterinarji dodelijo konju zaradi slabega fizičnega stanja, v tretji kategoriji pa dobijo tekmovalci negativne točke v primeru, če ne premagajo ovir na progi (lažji skoki). V četrti kategoriji zmagata tekmovalci z najboljšim časom, pri čemer se čas v vsakem

krogu ustavi takrat, ko dajo veterinarji za konja takoimenovani VETERINARSKI O. K. To pomeni, da konj normalno diha in da ima normalen srčni utrip (pod 64 udarcev na minuto), za kar ima na voljo največ trideset minut po prihodu v cilj.

Start in cilj tekmovalca bo na Žabovici. Proga bo speljana ob reki Reki do Jasena, kjer bo prečkala cesto Il. Bistrica - Zabiče in se nad Vrbovim vzpela za Ahac, prečkala cesto proti Sviščakom ..., od tu naprej pa se bo razcepila na dve različni progi, ki se bosta združili v bližini Studenca in se pri strelišču na Črnih njivah, kjer bo proga spet prečkala cesto proti Sviščakom, spustila proti Jasenu do cilja.

Tekmovalci se bo začelo ob 10.30. Proga bo v zadnjem tednu pred tekmovalcem označena s trakovi, smerokazi in opozorilnimi tablami, zato prosimo vse mimoidoče, da ne odstranjujejo oznak. V popoldanskem delu bo prireditev popestrena s spretnostnim tekmovalcem konj na prireditvenem prostoru, pa še s čim. Dan bomo zaključili ob glasbi. Seveda bo poskrbljeno tudi za žejne in lačne.

KD Snežnik Ilirska Bistrica

## NOGOMET



## Mladi nogometaši četrti v Portogruaru

V Portogruaru, ki ga marsikdo pozna iz nakupovalnih izletov, je 1. maja potekal nogometni turnir za igralce letnikov 1986 in 1987 - Memorial Valentina Beggia. Med 25 ekipami so sodelovale tudi tri iz Slovenije: Nova Gorica, Sežana in Ilirska Bistrica (na sliki). Zmagala je ekipa iz Nove Gorice, ki je od samega začetka pokazala največ. Naši mladi so iz tekme v tekmo kazali boljše igranje in večjo borbenost ter na koncu dosegli 4. mesto. Čestitke pa si zagotovo zaslužijo tudi organizator turnirja za dobro organizacijo in premišljen sistem tekmovalca (vsaka ekipa je odigrala 8 tekem, vsega skupaj pa je bilo v enem dnevu natančno 100 tekem), kar bi lahko poimenovali tudi festival mladih nogometašev. B. S.

## KOŠARKA

## Šport baru pokal in pršut

Tominje so v soboto, 24. maja, gostile 6 ekip na tradicionalnem košarkarskem turnirju. Sodelovali so rekreativci, ki se vključujejo v občinsko zimsko in poletno košarkarsko ligo. Najprej so se pomerili v dveh predtekmovalnih skupinah. Zmagovalca obeh skupin sta se pomerila za 1. mesto. V tej tekmi je Šport baru z rezultatom 59 : 55 premagal Trnovo in si priboril prehodni pokal in pršut organizatorja (domače ekipe HO oziroma Tominje-Kakež). V tekmi za 3. mesto je Knežak premagal V. Bukovico z izidom 35 : 31. 5. in 6. mesto sta si razdelili ekipi organizatorja in Bitnje. Pokale za prva tri mesta je prispevala ŠZ Ilirska Bistrica, sodniško delo pa so opravili člani KK Plama-pur. Z. D.

## STRELSTVO

## Zaključek strelske sezone

Mladi strelci SD 4. junij Ilirska Bistrica so s kvalifikacijami v streljanju z zračno puško za III. člansko ligo zaključili strelsko sezono 1996/97. Nastop v Postojni (18. maja) in uvrstitev na konec lestvice je pokazal, da niso zreli za tekmovalstvo v III. strelski ligi. Uroš Mahne, Simon Spetič in Uroš Turkovič se niso mogli kosati s precej boljšimi ekipami iz cele Slovenije, ki jih je bilo v kvalifikacijah kar 13. Napredovale so le prve štiri ekipe, ki bodo razvrščene bodisi v severno bodisi v južno skupino III. lige.

Dan poprej (17. maja) je Strelska zveza Slovenije v Ljubljani organizirala klubsko državno prvenstvo za mlajše kategorije. Iz bistrške strelske družine sta se ga - na podlagi izpolnjenih norm - udeležila le Aleš Baričič pri dečkih in Uroš Mahne pri mlajših mladincih. Aleš je streljal s serijsko zračno puško in se uvrstil na solidno 28. mesto izmed 128 strelcev, Uroš pa je zasedel 6. mesto med 40 mlajšimi mladinci, ki so streljali s standardno puško.

## KARATE

## 5 mladih v reprezentanci Slovenije

V soboto, 10. maja 1997, so Mladen Kablar, Sandi Berginc, Domen Hrabar, Špela Muha in Anita Šenkinc pod vodstvom trenerja Stojana Šestana v Žalcu sodelovali na prvih pripravah državne reprezentance Slovenije v mlajših kategorijah. Navedene tekmovalce je izbral pomočnik selektorja Jurij Gorač, in sicer v sklopu priprav za grand prix turnirje ter svetovno mladinsko prvenstvo, ki bo naslednje leto v Kanadi. Ker je planiran enoletni cikel priprav z obvezno udeležbo na tekmovalnih v sklopu državne reprezentance za Karate klub Samurai finančno odločno prezahteven, se bomo obrnili na župana in člane občinskega sveta, ki bodo, vsaj upamo, razumeli, kaj pomeni za občino in karate klub kar 5 članov državne reprezentance Slovenije.

Istega dne je bil v Izoli 2. MEDNARODNI KARATE TURNIR PIRAN 97. Tekmovalo je več kot 150 karateistov iz 11 klubov (Hrvaška, Italija, Slovenija). Vidnejše uvrstitve bistrških karateistov po kategorijah: Nejc Glavaš je bil 2. v katah in 3. v bojih, Miha Jenko se je uvrstil na 2. mesto v katah, Matea Dogandžić je bila prva, Lea Božeglav druga v katah, v bojih je 1. mesto osvojila Suzana Logar, Andrej Primc in Alma Jerkin sta bila druga v bojih, Rok Jenko je bil drugi v katah in bojih, Ivo Tijan tretji v katah, v katah ekipno (Jenko, Primc in Tijan) pa so bili Bistričani prvi.

Karate klub Postojna je 17. maja pripravil DRŽAVNO PRVENSTVO ZA TEKMOVALCE DO 15. LETA, na katerem je nastopilo več kot 400 ka-

rateistov iz 35 klubov. Tekmovalci Karate kluba Samurai iz Ilirske Bistrice so dosegli naslednje rezultate: **malčki kate** - Grega Škapin 9., Tine Maljevac 10. mesto (med 31 tekmovalci); **malčice kate** - Saša Fatur 6. mesto (36); **ekipa malčkov** (Jan Trstenjak, Matej Urh in Alen Trojar) 4. mesto (11); **mlajši dečki kate** - Sandi Berginc 5., Andrej Ražem 12. mesto (69); **mlajše deklice kate** - Anita Šenkinc 2. mesto; **ekipa mlajših deklic** (Anita Šenkinc, Lea Božeglav in Matea Dogandžić) je osvojila 1. mesto (10); **starejše deklice kate** - Špela Muha 2. mesto (21); **mlajši dečki boji (do 35 kg)** - Aleš Rojc 4. mesto; **mlajši dečki boji (do 40 kg)** - Nejc Glavaš 2. mesto; **starejše deklice boji (nad 53 kg)** - Špela Muha 1. mesto. S. Šestan

## ŠOLSKI ŠPORT

## LOKOSTRELSTVO

## Šolski državni naslovi v Il. Bistrici

Bistriški lokostrelci smo v nedeljo, 25. maja 1997, odpotovali na državno šolsko prvenstvo, ki je bilo v Šmartnem ob Dreti. Po naporni vožnji smo prispeli na prizorišče, kjer se nas je zbralo 155 lokostrelcev iz 36 osnovnih šol. To so bili samo tisti, ki so nastreljali predpisane norme na dveh kvalifikacijskih turnirjih, od katerih je bil tudi turnir za zahodno regijo v Il. Bistrici, kjer je tekmovalo 173 tekmovalcev. No, pa preidimo na stvar.

Že takoj po seriji za ogrevanje se je videlo, da naši tekmovalci v Šmartno niso prišli samo na izlet. V vsaki od treh serij v konkurenci se je večala razlika pred zasledovalci. Po končani tekmi pa so vsi nestrno pričakovali izračun točk, ki naj bi pokazal, katera šola v Sloveniji ima najboljše lokostrelce. To mesto je pripadlo OŠ A. Žnideršiča iz Il. Bistrice. Seveda pa ne smemo zamarniti posameznikov, ki so prispevali svoj delež k skupnemu uspehu. Pa tudi tekmovalcev OŠ D. Ketteja, ki niso dosti zaostali.

Državni šolski prvaki za leto 1997 so postali: Sara Šuštar med deklicami do 4. razreda, Tomaž Rojc med dečki 5.-6. razred, Vanja Štemberger med deklicami 5.-6. razred in Maja Štefančič med deklicami 7.-8. razred. Druga mesta pa so osvojili: Jan Šuštar, Josip Maljevac, Dunja Štemberger in Boštjan Kaluža.

To bi bilo na kratko vse. Prihodnjic pa o stanju v tekmovalstvu za Slovenski pokal za leto 1997. Igor Šuštar, LK Il. Bistrica

## ATLETIKA

## Področni šolski atletski pokal

19. maja je bilo v Postojni območno kvalifikacijsko tekmovalstvo v malem in velikem atletskem pokalu za osnovnošolce. V konkurenci več kot 15 šol sta se tekmovalca udeležili obe bistrški šoli. Iz OŠ A. Žnideršiča je tekmovalo kar 41 učenec in učencev, OŠ D. Ketteja pa je zastopalo le 13 najboljših.

Za nastop v finalnem tekmovalstvu, ki bo 5. junija v Ljubljani, so se morali mladi atleti iz posameznih tekmovalnih področij uvrstiti med 20 najboljših v državi. Od naših imajo, glede na rezultat iz Postojne in v primerjavi z dosežki lanskega finala, nekaj možnosti le štiri tekmovalci (Iskra, Skok, Primc in Boštjančič).

Boljši rezultati iz Postojne: **mlajši dečki** - 1. Luka Iskra (DK) tek na 60 m, 1. Aleš Skok (DK) met žogice, 3. Matej Božič (AŽ) tek na 300 m; **ekipno** - dečki OŠ D. Ketteja so zasedli 9., deklice 16., dečki OŠ A. Žnideršiča 7., deklice 8. mesto; **starejši dečki** - 3. Andrej Primc (AŽ) skok v višino,

4. Dejan Jursinovič (DK) met žogice; **starejše deklice** - 3. Vesna Boštjančič (DK) skok v daljino, 6. Lea Kljun (DK) finalni tek na 60 m; **ekipno** - deklice OŠ D. Ketteja so zasedle 7., dečki 13. mesto; ekipi deklic in dečkov OŠ A. Žnideršiča sta se uvrstili na 7. mesto.

## Tekmovalstvo OŠPP

OŠ A. Žnideršiča je bila v četrtek, 15. maja, gostitelj PODROČNEGA PRVENSTVA OSNOVNIH ŠOL S PRILAGOJENIM PROGRAMOM. Tekmovalni del je organizirala ŠZ Il. Bistrica na stadionu v Trnovem in v športni dvorani.

Letos je tekmovalstvo v atletiki prvič potekalo ločeno za starejše (rojeni 1981 ali mlajši) in mlajše učence (1985 ali mlajši). Najboljši v posameznih disciplinah se bodo pomerili še v finalnem tekmovalstvu na ravni države. V tem delu tekmovalstva so učenci tekli na 60, 400, 600, 800 in 1000 m, metali žogico ter skakali v daljino. Nastopilo je nekaj več kot 80 tekmovalcev iz Vzgojnih zavodov Strunjan in Planina ter oddelkov pri OŠ M. Vilharja Postojna in OŠ A. Žnideršiča Il. Bistrica. Največ medalj in točk so si v skupnem seštevku priborili učenci VZ Strunjan (134), za njimi pa so se uvrstili OŠPP M. Vilharja (75), VZ Planina (67) in OŠPP A. Žnideršiča (44). Seveda je pri tem odločalo tudi večje število nastopajočih tekmovalcev. Domača šola ravno zaradi majhnega števila učencev ni nastopila v malem nogometu, kjer je bil vrstni red ekip enak kot v atletiki.

Z. Debevc

## ŠPORTNI OBJEKTI

## Športna zveza obnavlja igrišča

Propadanje javnih športnih površin v občini Ilirska Bistrica in v klubih smo se tega zavedali in opozarjali odgovorne, vendar posebnih sredstev za te namene v občinskem proračunu ni bilo zagotovljenih. Olimpijski komite Slovenije je na vlogo ŠZ Ilirska Bistrica lani odgovoril s finančno pomočjo v višini 1,5 milijonov tolarjev. Sredstva se bo po programu zveze letu 1997 namenilo za ureditev športnih igrišč v okviru športnega centra Trnovo in za nakup manjkajoče športne opreme. Največji zaloge bo usposobil obdobjarskega igrišča na mlajši vki. Najnujnejša dela in nakup rekvizitov za igrišča so po predračunih vredna okoli 2 milijona tolarjev, zato bo potrebno zagotoviti dodaten vir prihodkov ali izvedbo določenih del prenesti v naslednja leta.

Istovrstno bo ŠZ s pomočjo Košarkarskega kluba Plama-pur izpeljala preureditev igrišča za košarko v športnem parku N. Žagar, kjer bodo njegovi igralci vadili v poletni sezoni na ta način prihranili denar, ki bi ga morali plačati za najem športne dvorane.

V obeh primerih bo ŠZ v akcijo vključila sponzorje, saj sama ne zmora tako velikega bremena investicijskega vzdrževanja. Z nekaterimi smo že opravili predhodne dogovore in podpisali pogodbe. Seveda pa pozivamo tudi ostale, ki želijo sodelovati pri urejanju športnih igrišč, da prispejajo na pomoč oziroma da se vključijo v akcijo v obojestransko korist. Igrišča bodo z reklamnimi napismi in urbeno arhitekturo priložnost za športni ponudbi in tudi lepšem videzu mesta.

## TRAP

## Druga pokalna tekmovalna na Črnih njivah

Trap klub Ilirska Bistrica je 10. in 11. maja organiziral 2. tekmo za Pokal Slovenije v trapu. Na strelišču Črne njive je nastopilo 30 članov mladincev, ki so si priborili pravico nastopati v pravilniku tekmovalca.

Odlično se je izkazal Andraž Lipolt, saj se je zadel 135 golobov po finalni seriji, v kateri nastopilo najboljših 6 strelcev, uvrstil na 2. mesto za zmagovalcem Boštjanom Mačkom iz Trnove. Ostali Bistričani so se uvrstili takole: 13. je bil Š. Kovač Murska Sobota, ki jih je zadel 91 golobov. Ostali Bistričani so se uvrstili takole: 13. je bil Š. Kovač Murska Sobota, ki jih je zadel 91 golobov. V konkurenci mladincev pa je brez boljše uvrstitve nastopil zaradi osebnih obveznosti.

Z. Debevc

## MALI NOGOMET

## LESTVICA OLMN PO 10. KROGU

1. KOČANIJA	45 : 20
2. V.S.E. KAŽOT	42 : 22
3. SROVI NJOKI	34 : 17
4. KOSEZE	32 : 26
5. EURO MB	27 : 23
6. KOLAR	23 : 45
7. BRKINI	25 : 37
8. VETERANI	13 : 51